AZTAG
JOURNAL ARMÉN. QUOTIDIEN
B. P. 587
BEYROUTH, Liban

Directeur-Propriétaire
HAIG BALIAN

ԳԻՆԸ
ՕԻԻՐԻԱ տար. 550, վեցամսեայ 300 Ս.Դ.
ԱՐՏԱՀՄՆ. տրկ. 7, վեցամսեայ 4 տոլար

ԱԶԴԱԿ

ازتـــاك

جريدة سياسية ادبية اقتصادية عمة

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԳԻՏԱԿԱՆ

ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ ՄԱՅԻՍ 1933 — 4 — ՁԵՌՔԷ ՁԱՏԸ 2.50 Ս.Դ.

Է. ՏԱՐԻ | Ամեն առաւոտ պիտի ելլէ բերքիս ցօրհնիճ հասցէին | ՑՕՐԷԳ — Խմբագիր՝ ՀԱՅԿ ՊԱԼԵԱՆ | Չհրատարակուած ձեռագիրները չեն վերադարձուիր | Թիւ 41 (879)

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ

ՈՍԿԻԻ ՄԵՆԱՄԱՐՏԸ

Միացեալ Նահագներու նոր նախագահ Պ. Ռուզվելթի կողմէ եւրոպական կարգ մը տէրութեանց ուղղուած հրաւէրը, միջազգային տնտեսական հարցերու շուրջ խորհրդակցելու համար, առաջին օրերուն, բացառիկ կարեւորութեամբ մեկնուեցաւ միջազգային քաղաքական շրջանակներու կողմէ և բոլոր ակնարկները ուղղուեցան դէպի Միացեալ Նահանգները։ Կը կարծուէր որ Ուաշինկթընի խորհրդակցութիւնները, որոնց կը մասնակցէին եւրոպական ամենամեծ տերութեանց պետական բարձրաստիճան անձնաւորութիւններն ու դիւանագէտները, պիտի դիւրացնէր լուծումն ու կարգադրութիւնը միջեպետական տնտեսական բոլոր հարցերու և պիտի պատրաստէր օրակարգը յառաջիկայ ամիսներուն Լոնտոնի մէջ գումարուելիք տնտեսական միջազգային խորհրդաժողովին։

Այդ փայլուն կարծիքն ունէին նաև եւրոպական տէրութեանց ներկայացուցիչներէն շատերը, մասնաւորաբար Անգլիոյ վարչապետը, որ երկու տարի առաջ իր Միացեալ Նահանգները ճամբորդութեան վախճանին, անգլիական ոսկիին թաւալգլոր անկումին պատճառ կը հանդիսանար։

Ցուսախաբ եղան սակայն բոլորը։ Մաքտոնալտ և Հէրիօ դեռ Ուաշինկթընէն չհասած, նաւու մէջ, անթելի հեռագիրները կը հաղորդէին որ տակն ու վրայ եղած է ամբողջ աշխարհի տնտեսական և դրամական հաւասարակշռութիւնը, տօլարի անսպասելի անկումին հետեւանքով։ Նախագահ Ռուզվելթի հրամանով Միացեալ Նահանգները հրապարակ կը հանէին բազմամիլիոն նոր թղթադրամներ, հեռանալով ոսկի չափանիշի սկզբունքէն։ Կը նշանակէ ուրեմն, որ, Ամերիկա, իր հրապարակ հանած թուղթ տօլարներու ամբողջական փոխարժէքին չափ ոսկի չէր պահեր պետական դրամատան մէջ։ Միևնոյն պատճառներով իր բուն արժէքը կորնցուց նաև սթերլինը, որովհետև Անգլիա ևս հեռացաւ ոսկի չափանիշի սկզբունքէն։

Եւ տօլարի ոսկի չափանիշէն բաժնուելը, Ուաշինկթընի խորհրդակցութեանց ընթացքն ու վախճանը բոլորովին փոխեց։ Մաքտոնալտ —Ռուզվելթ խօսակցութեանց ամենակարեւոր կէտը պիտի կ'ամփոփէր այս դրամական հարցը։ Որովհետև Ռուզվելթի ընտրութեան օրէն ի վեր, Միացեալ Նահանգներու կառավարութիւնը կը պահանջէր Անգլիայէն որ ոսկի չափանիշը վերահաստատէ։ Անգլիան, ընդունելու համար այդ առաջարկը, կարգ մը պայմաններ առաջ կը քշէր և կը յայտարարէր որ եթէ գոհացում տրուի իր այդ պահանջներուն, առանց սպասելու Լոնտոնի տնտեսական համաժողովին, կը վերահաստատէ ոսկի չափանիշը։ Այսինքն, մինչև ցարդ հրապարակ հանուած թղթադրամներու փոխարժէքը ոսկի կը պահէ պետական դրամատան մէջ։

Անգլիոյ կողմէ ներկայացուած պահանջներուն գլխաւորը ի հարկէ, պարտքերու խնդիրն էր։ Կան նաև մաքսային հարցեր։

Սակայն Մաքտոնալտ կատարուած իրողութեան մը առջև կը գտնուէր։ Դեռ ինք Նիւ-Եօրք ցամաք չելած, Ամերիկան կը հեռանար ոսկի չափանիշի սկզբունքէն, պատճառ դառնալով տօլարի անկումին։ Սակարկութեան և հասկացողութեան գալու բոլոր զէնքերը սպառած էին և Մաքտոնալտ անզէն վիհերուն պէս կանգնած կը մնար Քշնամի ուժերու առջև Անգլիական դիւանագիտական շրջանակները այլևս անհնարին կը յայտարարէին Մաքտոնալտի քաղաքականութեան և գիտէին որ խաբուած են։

Նախագահ Ռուզվելթի այս կարգադրութիւնը, դարմանք պատճառեց ոչ միայն անգլիական դիւանագիտական շրջանակներուն, այլ ամբողջ աշխարհի։ Որովհետև, ինչ կարիք կար 54 երկիրներու ներկայացուցիչները Ուաշինկթընի հրաւիրելու՝ մասնաւորապէս ճար մը գտնելու ներկայ դրամական ալեկոծութեան համար, երբ առանց դիմելու անոնց կարծիքին գահավէժ վար կը նետուի տօլարը։ Դրամական ներկայ անհաւասարութիւններու և ալեկոծութիւններու չափ եւ դարման մը չմտածուած և փոխադարձ համաձայնութիւն մը չգոյացած, ոչ մէկ տնտեսական խորհրդաժողով կրնայ կարելի դառնալ Իւրաքանչիւր երկրի դրամին անկումը, բազմաթիւ անհանգստութիւններու և անբնականալի կորուստներու պատճառ կը դառնայ։ Ծարիներ առաջ ֆրանքի մեծադղորդ անկումը և վերջերս անգլիական արժէքազրկումը տակն ու վրայ ըրին Ամերիկացի դրամատէրներու գործառնութիւնները և 15 միլիոն անգործներու հսկայ բազմութիւն մը պատճառեցին Ամերիկայի։ Կայունացաւ ֆրանքը ի վերջոյ և ոսկի չափանիշի դրութիւնը ընդունուեցաւ Ֆրանսայի կողմէ։ Սակայն այսօր, Միացեալ Նահանգներու վերջին որոշումէն յետոյ, Ֆրանսան առանձինն կը մնայ ոսկի չափանիշի սկզբունքին վրայ։

Բայց, մինչև ե՞րբ կրնայ Ֆրանսան առանձինն դիմադրել այդ դրամական պատերազմին, երբ բոլոր տէրութիւնները բաժնուած են ոսկի չափանիշէն։ Կառչած մնալ ոսկի չափանիշին այս պայմաններու տակ, կը նշանակէ թոյլ տալ օտար տէրութեանց որ անընդհատ ոսկի քաշեն Ֆրանսայէն։

Միացեալ Նահանգներու ոսկի չափանիշէն բաժնուելէն վերջ, Ֆրանսայի ելևմտագէտներէն մէկը յայտարարեց, «այս կացութեան մէջ Ամերիկայի տնտեսական խորհրդաժողովին մասնակցիլ կը նշանակէ երկարող և կարճցող մէջքով մը առաւտուր ընել»։

Ուրեմն, յայտնի է որ դրամներու անկման պատասխանատուն կառավարութիւններն են։ անոնք են որ կամաւոր կերպով կ'արժէքազրկեն դրամը և կը կայունացնեն իրենց ուզած չափին ու արժէքին վրայ։ Եւ այդ կամաւոր ելևէջները կ'ընեն, ոսկիի գոյքը արգիլելու համար իրենց երկիրներէն։ 1925ին Ֆրանսան և 1931ին Անգլիան այդ միևնոյն պատճառներով կատարեցին իրենց դրամական փոփոխութիւնները։

Այժմ առանձին քննենք թէ՝ Միացեալ Նահանգներ ինչ չափ կրնան ունենալ տօլարի անկումին և որո՞նք կր վնասուին անկէ։

Մ'իջազգային Ուժերու Հակամարտութիւնը

Դաշնագիրներու ճնշութիւն.— Անգլիոյ դիրքը.— Իտալիոյ առաջարկները.— Քրանսայի կասկածները.— Գերմանիոյ դիրքը։

Պատերազմի յաղթականներն անձի. ջող եղան պարտուածներու վերաբեր ժամբ։ Պատերազմական աւարը նոյնիսկ բաժնելեցաւ անհաւասար։ Գերմանական պետութիւնն անօրինակ ճգնութեան ֆրանսայի յաժտ պնդումներուն վրայ։ Իտալիան ալ, թէև յաղթականներու չարքին մէջ՝ չբաւարարուեցաւ պատերազմի ընթացքին ունեցած իր կորուստներուն համապատասխան չափով։ Ու, բնականաբար, ան նոյնպէս դժգոհներուկարգը անցաւ։ Հիւծի բաժին սացան Անգլիան ու Ֆրանսան։ Եւրոպական պետութիւններու մէջ գոյութիւն ունեցող հակամարտութիւններն աւելի խորացան և ներկայիս երեւան կուգան բուռն թափով մը։

Գերմանիան, այլևս ինքզինքը գտած, հրապարակ կ'արծարծէ եւրոպական մեծ պետութիւններու ռազմունակութեան իրաւահաւասարութեան հարցը՝ հաստատակամութեամբ։ Ան կ'ուզէ քննել Վերսալի պայմանագրի այն մասը, որ կը վերաբերի Գերմանիոյ սպառազինման սահմանափակման։ Գերմանական կառավարութիւնն այդ կ'ընէ, յենուած անգլիական զինաթափութեան առաջարկին՝ որ ձեւակերպեց Մաքտոնալտ զինաթափման խորհրդաժողովին։ Այդ առաջարկին զուգընթաց, Անգլիոյ նախարարապետը յայտարարեց որ «անգլիական առաջարկի ուժգումը կը նշանակէ նոր պատերազմի ռիսկ կատարել։ Անյաջողութիւնը կործանարար ուժեր հրապարակ կը բերէ ժողովրդներու կեանքին մէջ» (տես «Իզվեստիա» թերթը, մարտ 31)։

Մակառնալտի առաջարկը խիստ քրնութեան ենթարկեց հաւայնքներու պատը։ Հոդ յուսեցաւ ֆրանսացիներու կողմը բռնող կարծիք մը այն իմաստով, որ «Ֆրանսան գերմանական ուժեղացող ազգայնականութեան հանդէպ չի կրնար կրճատել իր սպառազինութիւնը» և որ «զէպքերու զարգացումը վերջին չորս տարուայ ընթացքին պատերազմը դարձուցած է աւելի ժամանակ, քան եղած է երբ և իցէ»։ Անգլիական խորհրդարանին քննադատութիւններու իմաստն այն է, որ Անգլիոյ յատկացուի հաշտարարի դեր մը՝ Գերմանիոյ, Ֆրանսայի և Իտալիոյ միջև գոյութիւն ունեցող վէճին մէջ։

Գերմանիայէն բացի, կայ Իտալիան՝ Մուսոլինիի գլխաւորութեամբ։ Իտալիոյ վարչապետը, զինաթափման խորհրդաժողովէն դուրս, Հռովմ հրաւիրեց Մակառնալտին և յայտնեց կանուխէն մշակած իր պահանջները։ Այդ առաջադրանքներու հիմքը նոյնպէս կը կազմէ միջազգային դաշնագրերու քննութիւը։ Ներկայիս եւրոպական պետութիւններու դիւանագիտութիւնը կը դառնայ իտալական առաջարկներու շուրջ։ Իտալիոյ նախարարապետի ձգտումն է կազմել չորս մեծ պետութիւններու — Անգլիոյ, Ֆրանսայի, Գերմանիոյ և Իտալիոյ — ներկայացուցիչներէն խորհուրդ մը, որը պէտք է լուծէ եւրոպայի մէջ առաջացող հողային փոփոխութիւններուն վերաբերեալ հարցերը։ Գերմանական թերթերու յայտարարութեամբ, առաջարկուած փոփոխութիւնները հետեւեալներն են։ Ա.— Գերմանական միջոցաք լճհական միջոցքի միջոցով։ Բ.— Վերադարձնել Հունգարիոյ Տրանսիլվանեան։ Գ.— Վերադարձնել Հունգարիոյ Բանատի մեծ մասը՝ բացառութեամբ Բելգրատէն դէպի հիւսիս ընկած քանի մը մղոն տարածութենէն։ Դ.— Վերադարձնել Աւստրիոյ Կարատի այն մասերը, որոնք հիմա կը գտնուին Հարաւ-Սլաւիոյ տիրապետութեան տակ։ Այդ պարագային Աւստրիան ազատ ելք կը ստանայ դէպի Ադրիական ծովը՝ Ֆիումէի ազատ նաւահանգստի վրայով։ Ե.— Մտեղծել ան կախ Մրովաթիա՝ մայրաքաղաքը դարձնել Զագրրէբ քաղաքը։ Զ.— Միացնել Հերցեգովինեան, Բոսնիան և Ալբանեան, ստեղծելով միութիւն մը՝ իտալական հովանաւորութեան ներքոյ։

Մաքտոնալտը Մուսոլինիի հետ ունեցած տեսակցութեան մասին հաղորդումներու պատին մէջ զգուշութիւնը նախ՝ հերքեց որ Անգլիան մտադիր է «վերադարձնել Գերմանիոյ Ափրիկեան գաղութներէն մաս մը»։ Երկրորդ՝ յայտարարեց թէ՝ «պայմանագրերը կարելի չէ փոփոխել միակողմանի ձեռով», թէև անոնք այսուհետեանական չեն և Ազգերու Լիկայի կանոնադրութիւնն արդէն նախատեսած է ատոնք փոփոխութեան ենթարկելու հնարաւորութիւնը»։ Երրորդ՝ յայտնեց, որ «եթէ չորս պետութիւններէն ոեւէ մէկը առանց մանրամասն ուսումնասիրութեան՝ մերժէ այն գաղափարները, որոնց մասին ինք Հռոմի մէջ իրազեկ դարձաւ կամ եթէ այդ պետութիւններէն ոեւէ մէկը խոչընդոտներ ստեղծէ այդ գաղափարներու կենսագործման համար, առանց ատոնք լուրջ քննութեան առարկայ գարձնելու, եթէ այդ գաղափարները նորէն իրմէն կորուստեան պահեստը կամ եթէ ոեւէ պետութիւն արտաքուստ ցոյց տալով թէ՝ ինք կընդունէ այդ գաղափարները խաղաղութիւնն ամրապնդելու համար, բայց իրականին մէջ անոնք կօգտագործէ իր եսական նպատակներուն համար, ապա այդ պետութեան պատասխանատուութիւնն այն բանի համար, որ կրնայ պատահիլ ատոր հետևանքով, հակայական կ'ըլլայ» (տես «Իզվեստիա» նոյն թիւը)։

Մուսոլինիի և Մաքտոնալտի միջեւ տեղի ունեցած տեսակցութեան գաղտնիքները դեռ բոլորովին պարզուած չեն։ Այդ տեսակցութիւնը տեսակ մը դատաստական բնոյթ ունի և ուղղուած է Ֆրանսայի դէմ։ Ուստի ըմբռնելի է այն պաղ վերաբերումը, որ ցոյց տուաւ ֆրանսական դիւանագիտութիւնը Մակառնալտ—Մուսոլինի հանդիպումին։

Ֆրանսան վախ ունի, որ չորս մեծ պետութիւններու խորհրդակցութեան ընթացքին Իտալիան ու Գերմանիան կը միանան՝ ընդդէմ Ֆրանսայի. իսկ Անգլիան կրնայ, բան իր սովորութեան, ետ քաշուիլ և առանձնել «միջնորդի» մը դերը՝ հ-կոռնեայ կողմերու միջև։ Այդ պարագային Միջազգային ուժերու յարաբերութեան կշիռը կը թեքուի ի վնաս Ֆրանսայի։

Կայ նաև ֆրանսական պետութեան դաշնակիցներու վերաբերումը։ Զորսի խորհրդակցութիւնը պիտի չշոշափէ, ինչպէս որ առաջարկներէն տեսնուեցաւ, նաև եւրոպական այլ պետութիւններու շահերը։ Ասոնք ալ վատահ չեն, «որ Վրանսան բռնականչափ եռանդուն կերպով կը պաշտպանէ Լեհաստանի շահերը՝ ընդդէմ Գերմանիոյ, Հարաւ-Սլաւիոյ շահերն՝ ընդդէմ Իտալիոյ, Ռումանիոյ շահերն՝ ընդդէմ Բուլկարիոյ ու Հունգարիոյ»։ Այս պետութիւնները, բան իրենց յայտարարութեան, բնաւ «մտադիր չեն ոեւէ բռնակցութիւն վարելու հողային փոփոխութիւններու վերաբերեալ, առաւել ևս՝ այդ բռնակցութիւնները վատահիլ ուրիշներուն» (տես «Ի. Հայաստան» ապրիլ 1)։

Զորս պետութիւններու խորհրդակցութեանը բացարձակ վստահութիւն չունի նաև Հիթլերեան Գերմանիան, թէեւ այժ կուսայ Իտալիոյ առաջարկներուն և այդ չատ բնական է։ Ինքնաթիռ Գերմանիա մը աւելի նուազ հարուած կ'առնուի, քան սպառազինուած Իտալիա մը։ Կ'ենթադրուի, որ Ֆրանսան դիւրութեամբ կրնայ համաձայնութեան եզր մը գտնել Իտալիոյ հետ՝ գաղութային որոշ զիջումներով։ Այդ պարագային, Իտալիան կը լքէ Գերմանիոյ բռնակալութիւնը։ Վերջապէս, Ֆրանսայի համար սպառազինուած Գերմանիա մը աւելի մեծ վտանգ մը ներկայացնէ, քան իտալական պետութիւնը։ Գերմանական դիւանագիտութեան կռնակները մանաւանդ կը հիմնուորուին այն դիմադրութեամբ, որ ինքնալական կառավարութիւնը ցոյց կուտայ Աւստրիան Գերմանիոյ միացնելուն։

Միջազգային ուժերու այս հակառնայ դասաւորումը, հարկաւ, անակնկալներով յղի է և կրնան առաջանալ չսպասուած բարդութիւններ։ Հաւանական է այդ, եթէ նկատի ունենանք, որ ոչ մէկ պետութիւն որամադրութիւն կը ցուցնէ զիջողութիւններ ընելու։

Անգլիան՝ հաշտարարի դերին մէջ՝ ընդառաջ կ'երթայ առաջարկներուն՝ միւս պետութիւններու հաշուոյն։ Ծաղքական Ֆրանսան Գերմանիոյ սպառազինուած Իտալիա մը։ կ'ենթադրուի, որ Ֆրանսան դիւրութեամբ կրնայ համաձայնութեան եզր մը գտնել Իտալիոյ հետ՝ գաղութային որոշ զիջումներով։ Այդ պարագային, Իտալիան կը լքէ Գերմանիոյ բռնակալութիւնը։ Վերջապէս, Ֆրանսայի համար սպառազինուած Գերմանիա մը աւելի մեծ վտանգ մը ներկայացնէ, քան իտալական պետութիւնը։ Գերմանական դիւանագիտութեան կռնակները մանաւանդ կը հիմնուորուին այն դիմադրութեամբ, որ ինքնալական կառավարութիւնը ցոյց կուտայ Աւստրիան Գերմանիոյ միացնելուն։

Միջազգային ուժերու այս հակառնայ դասաւորումը, հարկաւ, անակնկալներով յղի է և կրնան առաջանալ չսպասուած բարդութիւններ։ Հաւանական է այդ, եթէ նկատի ունենանք, որ ոչ մէկ պետութիւն որամադրութիւն կը ցուցնէ զիջողութիւններ ընելու։

Անգլիան՝ հաշտարարի դերին մէջ՝ ընդառաջ կ'երթայ առաջարկներուն՝ միւս պետութիւններու հաշուոյն։ Ծաղքական Ֆրանսան Գերմանիոյ սպառազինման մասին լսել իսկ չուզեր։ Գերմանիան ու Իտալիան ալ կը մնան առաջին խոտ պահանջատէրի դիրքին մէջ՝ մասամբ սպառնական։

Ճիշդ է նկատուած թէ՝ «պատերազմեցան մէջ դեռ երբեք չէ եղած այնպիսի նախօրինակ, որ չհնչեցուած մեծ պետութեանը ոտքի կանգնեցնող, անոր կորսնցուցած հզօրութիւնը վերականգնող փոփոխութիւնները կատարուին գիւանագիտական ճանապարհով։ Նման միջազգային հակասութիւններ հանգոյցը միշտ ալ միայն սուրն է կրցած կտրել»։

Ա. Ա.

ԱՄՈՒՍԻՆՆԵՐՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆԸ
ԻՐԵՆՑ ԿԻՆԵՐՈՒԻՆ ՀԱՆԴԷՊ

Ամուսին մը պէ՞տք է պատմէ իր կնոջ իր սիրային սնգեաղը

Ասոր ամուսնական բերոյ մասին է։ Որքա՞ն զեղեցիկ երջանկութիւններ փչրուած են և ունեցեր են դառնագին վերջաւորութիւն մը, չնորհիւ երկու ամուսիններու սխալներուն, անփորձառութիւններուն և զգացական չափազանցութիւններուն։

Ի՞նչ լաւ պիտի բլլար եթէ կինը հետու մնար նախանձէ, քէնէ և ատելութենէ։ Եւ ի՞նչ լաւ պիտի բլլար, եթէ անոր ամուսինը գիտնար, որ վստահութիւնը կարևոր է և խոհեմութիւնը կարևորագոյն իր կնոջը հանդէպ։

Երկու գրագէտներ, ահա՛ թէ ի՞նչպէս կ'արտայայտուին. «Ամուսին մը պէ՞տք է որ պատմէ իր կնոջը իր սիրային անցեալը հարցին մասին։

Տիկ. Լիւսի Բօլ—Մարկրիթ, երկրորդը Բօլ Տէյլ։ Երկուքն ալ յայտնի գրագէտներ, վիպասաններ, թատերագիրներ և քննադատներ են։

Տիկ. Բօլ—Մարկրիթ.— Պէ՞տք է խոստովանի ամուսին մը իր կնոջը իր սիրային անցեալը։

Հարցը փափուկ է։ Կը պահանջէ երկար մտածում և խորհրդածութիւններու պէտք ունի։

Շատ մը պարագաներու մէջ խոստովանութիւնը վտանգաւոր է։ Երբեմն ալ անվտանգաւոր և ցանկալի է նոյնիսկ որ պատմուի։

Կնոջ մը հետ ամուսնանալէ առաջ պէտք է որ լաւ ուսումնասիրուի ապագայ նկարագիրը, բնութիւնը։ Պատշաճաւոր ամուսնութեանց մէջ, սեռը, սահմռկեցնութիւնը երբ իշխեն, այն ժամանակ կեղծաւորութիւնը դիմակի տակ ապարդէն կ'իյնէ։ Կը պատահի որ երկու ամուսիններ նիւթական, բնական և փոխադարձ համաձայնութեան լաւ յարաբերութիւններ ունեն, սակայն սիրելու զիրար խորապէս։ Այս պայմաններու տակ կինը չպիտի հետաքրքրուի գիտնալ իր ամուսնոյն սիրային անցեալը։ Մարդն ալ, իր կողմէ չպիտի ունենայ անճարակութիւնը պատմելու իր կնոջ, իր սիրային հին գաղտնիքները։ Որովհետև այդ պարագային անոնք պիտի ըլլային առնորոշ կը պատճէ՛ն կր գովէ կոյրի մը, արեգակին կամ լոյսին հրաշալիքները, բարիքները։

Խոստովանութիւնը հին յիշատակ սիրային խենթութիւններուն, պիտի մոռացուին անոգնաստ կերպով, կինը։

Սէրը վիճակահանութեան չի նմանիր։ Սէրը պէտք ունի անհունօրէն վրատահութեան, պատասխանատուութեան։

Եթէ պատահի որ ամուսինը անհամաարիւ է, գէթ այնպէս մը ընելու է, որ կինը չի գիտնայ այդ բանը։

Գալով սիրային ամուսնութեան, այն ժամանակ պէտք է, որ ամուսինը պատմէ իր ամբողջ անցեալը, սիրային արկածները, պատասխանատուութիւնները։ Որովհետև, ուժեղ, խորունկ սիրոյ մէջ կինը պիտի կարենայ դիմանալ բոլոր այդ յայտնութիւններուն։

Կիները կը սիրեն այն մարդը որ գիտէ խօսիլ և ուժ կը ներկայացնէ, բլլայ մտաւոր, սիրային ելևէջներ գործառոյթ, հանճարեղ մարդերը կը սիրեն ուժգնապէս։

Մեկնցի մարդը գիտէ որ պէտք է անդադար կնոջ ուշադրութիւնը գոհացնել։ Գիտէ որ կիները վատահ չեն սիրուած բլլալնուն կ'երազեն առնառակ նոր սէրերու, նոր աշխարհակալութիւններու...։ Սիրելու արուեստին մեծ գաղտնիքն է մէջտեղ հանել կասկածի թոյնը։ «Ամենապզտիկ կասկածն իսկ, պէտք է հանդարտեցնել, կ'ըսէ անուանի հոգեբան մը։ Այդտեղ է արդէն մեծ գաղտնիքը սիրոյ։ Սիրային յարաբերութեանց մէջ ամենափոքրիկ կէտերէն է ուշադրութիւնը, մոռացուելու կարողութիւնը ունի։

Կինը դիւրին, դիւրին չի մոռնար։ Երեւակայութեամբ հզօր է։ Ծիշտ ատ մը պարզ, կրնայ գեղեցկացնել անոր ամբողջ կեանքը և կրնայ նաև անոր յաղթական գնացքը կարճեցնել։

Կին մը, հետաքրքիր սիրոյ յիշատակի մը ազդեցութեան տակ կրնայ ապրիլ ամիսներ, տարիներ։

Կինը գիտէ մոռիկ ընել, գիտէ հաշկնել։ Պէտք չէ անոր պահել ոչ մէկ բան։ Ամէն բան պէտք է անոր պարզել բաց, անկեղծ։

Ահա նպատակ մը բուռնութեան, գրուած կնոջ մը կողմէ իր պաշտածին։

«Իմ սիրելիս, եթէ գոնեա ազիկ մը ուղղամիտ, հաւատարիմ, յուսակատես և բարի, որ քեզ կարենայ երջանիկ ընել, ամուսնացիր։ Ըսէ՛ անոր թէ որքան ես քեզ սիրեցի։ Ըսէ՛, որ իմ քաջքովդ ունեցած տեղս ես անոր եմ ձգած ազատ և համարձակ։ Թող գիտնայ ան որ ես քու ձեռքդ անոր կը յանձնեմ»։

ԿԻՊՐՈՍԷՆ ԼԻԲԱՆԱՆ

Այն ժամանակ, Թաթարները (Մանգուլան Հուլագու) Հայերու և Լատիններու հետ դաշնակցած էին, բաբեկամ էին: Անոնք մեր Հեթում Թագաւորի օրով հասած էին մինչեւ Եփրատ, մինչև Հիւսիսային Սիւրիա: Թաթարները միշտ կուի մէջ էին Թուրքերուն, Արաբներուն եւ Եգիպտոսի հետ: Անոնք իւլտիմէթիւնը ընդունելէ առջ կապայաններ էին: Անոնց մէկ մասը առեն մը Քրիստոնեայ եղաւ: 1305ին Թաթարները վերջնականապէս ընդունեցին Մահմետական կրօնը, եթէ Արևմտեան և Արևելեան եկեղեցիները փոխանակ սնոտի վէճերով, իրար դէմ բուռն, ինիսամ կրօնական պայքարներ մղելու, ուխտ էին եթէ ոչ ամբողջ, դէթ Արևելքի մէկ կարևոր մասին մոդովուրդները Հեթանոսութենէ Քրիստոնեայ դարձնել. այն ժամանակ առաքեր պիտի բլլար գուցէ Արևմտա—Ասիոյ կարգ մը Քրիստոնեայ ժողովուրդներուն քաղաքական վիճակը:

Ջնայած միջնադարեան բոլոր պատերազմներուն (Բիւզանդական, Սելճուքեան, Կիլիկիան, Թաթարական, Մեմլուքներու), Կիպրոսը կապուեր է չափաւոր վաճառականութեամբ Հայաստանի, Տրապիզոնի, Ասիոյ եւ Եւրոպայի հետ: Այդ ժամանակները նա այնքան հարուստ է եղած որ տեսէք ինչ կը պատմէ գերման պատմագիր մը անոր առեւտրական ճոխութիւններուն եւ փարթամ կեանքին մասին:

«Կղզիին (Կիպրոս) մէջ կան հարուստ իշխաններ: Կիպրացիները չեն կը սիրեն իրենց ժամանակը անցնել որսորդութեամբ, խնջոյքներով և պարահանդէսներով: Տեսայ կոմս մը որ 500 որսի շուներ կը պահէր.... Կիպրոսի վաճառականները անսահման հարստութիւններու տէր են: Բոլոր նաւերը, բոլոր վաճառականները զանազան երկիրներու, ուր որ ալ երթան, պիտի անպատճառ Ֆամակուստայի (Կիպրոսի Նեւահանդիստ, անուանի քաղաք) առջ կանգ առնեն, երուսզէմ գացող բոլոր ուխտաւորները պիտի այցելեն անգամ մը կղզին: Դուք կը տեսնէք արեւածագէն մինչև արեւմուտք, ցեղերու, մարդերու, տեսակ տեսակ տիպարներ: Ժողովուրդներ իրենց հայրենի և հեռաւոր գոյներովը, տարազներովը, երգերովը, ձայներով: Կիպրացիները չատ մը լեզուներ կը խօսին:

«Գալով Ֆամակուստայի, անիկա չատ հարուստ քաղաք մըն է, իր բնակիչները ճոխութեան մէջ կ'ապրին: Հարուստ մը իր աղջիկը ամուսնացնելուն առթիւ նուէր ըրաւ գլխու զարդերէն մը, որը կ'արժէ Ֆրանսայի թագուհիին ամբողջ զարդերէները: Ֆամակուստայի մէջ կան նաև բազմաթիւ գեղանի պչրուհիներ որոնք անբաւ հարստութեան մըն են տիրացեր:

Ֆաւորտ դար մը առաջ ապրող Ֆիլոկիպրոս թագաւորին այս հրաշատեսիլ համայնապատկերները ունեցող պալատին հիւրասէրին մէջ նստած, այս խոհերը, պատմութիւնները անցան մտքէս, մինչ անդին տեսայ որ արեգակը ողիմպոսի կատարին է հասեր, կամաց կամաց իր ծիրանին փէչերը ծալլելով, հանգստեալ վեհափառօրէն:

Հին Իփիս քաղաքին ծածկուած աւերակներուն կողքն ի վար կ'իջնենք դէպի ծով, դէպի Նիկոսիա: Ճամբուն վրայ, ձորէ մը, յանկարծ մեր դէմը կ'ելլէն քանի մեծլի կիպրոսցի գիւղացիներ, արևագէմ, փայլուն և սուր աչքերով, յաղթագեղ մարմիններով: Ա-

---

Այս յօդուածը, որ հիմա ամուսնացած է, պիտի ցոյց տայ արդեօք նամակը իր նոր սիրածին, իր կնոջ: Չեմ գիտեր: Եթէ ես ըլլայի անոր տեղը, պիտի կարդայի նամակը ամբողջութեամբ, անվերապահօրէն:

նոնք կը կրեն իրենց վրայ որսի հրացաններ: Այս գիւղացիներու տեսքը, չեմ գիտեր ինչու, յանկարծ յիշեցուց ինձ այս տողերը գրուած հայ եկեղեցականի մը Զիլինկիրեան եպիսկոպոսի կողմէ.— «Առաւօտն ժամը երեքն էր: Ընկերներովս վանուց հիւսիսային պարիսպին տակ տարածուող արտերուն մէկ թուփին վրայ բարձրացայ և դանդալով դէպի վանուց պատուհանները, տեսայ դէմ յանդիման Ազբիւր Սերոբը, իր ընկերներով, որոնք պատուհանները բանալով չորսուած իրենց մօտիններով և ուսընդանութ ձգուած չար ի չար կապարճներով զինուած էին՝ ամարկու տեսարան մը պարզելով»:

Աւելի յառաջանալով և անցնելով կանաչ արտերու, հնամեայ հասատուն ձիթենիներու մէջէն, կ'ողջունենք վերադարձը լծվարներու, իրենց եզներով և երիտասարդ կիներով՝ որոնք վերջալոյսի արեգակին ճառագայթներէն և իրենց աշխատանքի քրտինքներով կերևան աչքերուս այնքա՛ն գեղեցիկ, այնքա՛ն գեղեցիկ...

Ինչպէս, նորէն և նորէն, սիրելի ընթերցողներ, ես չ'ուզեմ վերյիշել իմ հայրենական գիւղս, երբ ես, դեռ չատ փոքրիկ, պզտիկ չարաճճի մանչուկներու հետ արտերու քաղած գարնանային խոտերը դալար, խարտ խարտ, իյով տան կը կբէի: Ապա հունձքերի երգե՛րը մեր քաղուորուհիներուն, անոնց մանգաղներուն բանիլը չատ չուտ, արագ:

Հասնելով Մորֆուի մէկ գիւղին առջև կը լսենք դաշտերէն վերադարձող յոյն աղջիկներու եւ երիտասարդներու երգերը.—

Աւա՛ղ իմ սիրածս գիս խեղդեց սիրելով ուրիշ մը, ուրիշ մը...

Եթէ կարելի բլլար պեղել իմ սիրտս ձեզ ամէն խորը պիտի գտնէիք, ո՛վ իմ ամենգուսնակ ընկերը կեանքիս:

Ակէ մը ուրիշ ակ մը՝ ծնունդ կառնէ եւ ակէ մը ջրիոր մը կը կազմուի. ինչ համբոյրներէն ալ նոր սէր մը կը ծնի:

Սպիտակ՝ դուն չես. խարտեաշ՝ դուն բնաւ չես նման. դուն քուխ ես եւ վայելչագեղ, դուն սեր ես բոլորովին:

Սպիտակ ջան ես դուն մի փոքրիր, բոցավառ մոմ ես դուն՝ մի հալիր, փայլփլուն ակ ես դուն, միջատ համբոյր մը ուրիշի:

Իմ սպիտակուհիս, իմ ծափիւղաս, փառբ երիտասարդ աղջիկներու. երջանիկ է անիկա որ կր համբուրէ ձեզ վարդակարմիր առաւոյտին:

Ծաղիկներով լեցուն այս կիսորճի ծառը նման է երիտասարդ աղջկան մը որ կը սիրէ երիտասարդ տղայ մը:

Ո՛վ իմ ծաղիկս բազմաթիւ գոյներով, ով իմ թարմ մարգագետիս, երնէկ՝ եթէ երկուքս մէկ մեռնէինք միեւնոյն բարձին վրայ:

Կր մեկնիմ եւ միշտ իմ վերադարձս հաւատարիմ եւ համբերող մնայ ինձ, ո՛վ իմ գեղեցիկ կուսուցով կամաւս գարնանային:

(Շար.) Ա. ԱՃԷՄԵԱՆ

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Ի գիտութիւն կը յայտարարուի յարգոյ հաստատակութեան թէ Ս. Նշան Ազգային երկսեռ վարժարանի տարեկան մեծ մարգահանդէսը տեղի պիտի ունենայ 1933 — Մայիս 14 Կիրակի կէսօրէ վերջ ժամը 3ին — Բաս Պէյօղլի Ֆրանս.մարզադաշտին մէջ:

Մանրամասնութիւններուն յայտագրով:

ՀՈԳԱԲԱՐՁՈՒԹԻՒՆ

Կարդացէք և Տարածեցէք

«ԱԶԴԱԿ»Ը

ՕՐՈՒԱՆ ԴԻՄԱՔԵՐԸ

ԷՏՈՒԱՐԴ ՀԷՐԻՕ

Շատ յաճախ կր պատահի, որ Եդուարդ Հէրիօն բլլայ օրուան մարդը: Անիկա ունի ուժեղ անհատականութիւն մը: Անիկա կուսակցութիւններու չրրխանակէն դուրս է: Անիկա հավասր ուներ օտարներուն մոտ: Նախկին Ֆրանս. վարչապետին ամէն մէկ ճար երկարօրէն վերլուծումի, մեկնաբանումի եւ վիճաբանութեան առարկայ կը դառնայ:

Ամերիկացիները չատ կը սիրենց Հէրիօն: Անիկա բարձր մտաւորական մըն է և խիստ գործունեայ: Ամերիկացիները այդ առաւելութիւնները կը սիրեն չատ: Անոնց Թերթերը լեցուն են կենսագրական նկարագիր տողերով, Հէրիօի մասին, որ հոգին իսկ է Լիոն քաղաքին, և հասարակապետական կուսակցութեան պետ ու ֆրնտ. կառավարութեան վարչապետն է: Հէրիօ է նաև գրագէտ և մտածող միտք: Ամերիկացիները չատ կը զարմանան Հէրիօի բազմակողմանի հմտութեան առջև: Ջայն կը կարդան չատ, քալած, ճամբորդած պատկառ ժամանակին իսկ:

Հէրիօ հազիւ թէ կը հասնի Փարիզ, իր ճամբորդութենէն, իսկոյն կերթայ խորհրդարան՝ Պուրպոնի Պալատ: Կը վարէ իր կուսակցութեան ժողովները ու խորհրդակցութիւնները: Ներկայ կրլլայ քաղաքական ճառերու ուր կարասանէ ճառեր: Կէսօրէ յետոյ, զայն կարելի է գտնել երեսփոխանական ժողովին մէջ, այս կամ այն ծրագիրը պաշտպանելով: Ցետոյ կը գնէ ատեն, գրելու մէկ կամ երկու յօդուածներ, ընդունիլ պատգամաւորութիւններ եւ յետոյ առնելու իր ախկութիւնը հանրային օգտին ծառայող հաստատութիւններու:

Ով գիտէ, անիկա յետոյ ժամանակ մը կը գտնէ այցելելու մէկ ժամ, թատրոն մը, կամ գրավաճառ խանութ մը, իր այնքան զբաղումներու հակառակ:

Թէ ամերիկացիները և թէ ուրիշներ կը գնահատեն Հէրիօին ուժեղ հանդարտութիւնը հաւասարակշռութիւնն ու բնաւորութեան ազնիւ ձևերը եւ առաջնորդէլ մտածած սովորութիւնը բոլոր դժուարութիւններուն առջև, իր այս ունեցած հանդարտութիւնը չի նշանակեր միւս կողմէ, որ ինքնակամութիւնը, զուարթախոհութիւնը, անակընկալը կը բացակային իր աշխատանքներէն կամ իր խօսքերէն, անիկա ունի հասատուն ընդունակութիւններ որոնցմով միակերպութիւնը միշտ բացակայ է իրմէ: Նա օրքան խանդ կը դրէ իր անկեղծութեանը մէջ: Իր յանկարծախօսութիւններու մէջ ինչ գիւտե՛ր Հէրիօի հմտութիւնը՝ քաղաքական, ընկերական և գրական գործերու մէջ մեծ է, չնորհք ունի:

Նախկին վարչապետը պիտի գնուի չուտով մեծ խօսակիցի մը առջև. ուրուն հետ գիտէ թէ ինչպէս պէտք է խօսիլ, իր ամբողջ կարողութեամբը: Աչխարհիվերաչինութեան ծանր խնդիրն է դրուած մէջ տեղ: Ռուզվելթ մեծ զարգացում ունեցող սէկն է: Ամերիկացի մը, որ իր գաղափարներով կը ժամանայ Ուիլսընի, և որ գիտէ ժողովրդավարութեան խընդիրները լայնօրէն քննել, դիտել, առանց ամերիկացիի մը աչքերով մտածելու անոնց: Ռուզվելթ համագործակցութեան կոչնակից է: Բոլոր ծանր հարցերու համար: Հէրիօյի նման, ան կը սիրէ կանոնաւորութիւնը հիմնուած բանականութեան վարդապետութեան վրայ: Բայց իր ազատականութիւնը աւելի բարձր է քան իր ժողովրդինը, քան իր կուսակիցներունը: Պիտի յաջողի՞, որպէսզի հին եւ նոր աչխարհները վերակենդանացնեն տիեզերական խաղաղութիւնն ու փոխադարձ վաստահութիւնը: Ցանկալի է:

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՋԻՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՄԷՋ

«Ս. Հայաստան»ի մինչեւ Ապրիլ 12 թիւերուն մէջ կր կարդանք.—

Քհոիճէհեթ (հետագիր,) Ապրիլ 7ին, ձիւն տեղաց: Դեռներ ծածկուած է ձեան բարակ շերտով: Ձիւնը կր շարունակուի:

Ղարաճիլիսէ (Սիսիան) 8 Ապրիլ.— Այսօր դարձեալ ձիւն է գալիս: Ջերմաստիճանը գերոյեն վար 3ուկես է:

Գորիս, 8.— Փետր.ի վերջերին գիւղերի մեծ մասում սկսուել էր գարնանացանը, իսկ Մարտ 2ին մինչեւ այսօր դադարել է տեղացող ձեան հետեւանքով:

ՀԻՒՍՈՒԱՓԵՂԷՆԻ ԳՈՐԾԱՐԱՆԸ

Լենինականի Տեքստիլի գործարանին վարչ. խորհուրդի նիստը տեղի ունեցած է Ապրիլ 7ին: Ժողովը վաւերացուցած է գործարանին օգնութեան վերաբերեալ պիւտճէի որ կր յանգի 1,200,000 ռուբլիի: Այս գումարին 640 հազարը բնակարանցերու օգնութեան պիտի յատկացուի: Այս տարի պիտի աւարտի կիսատ մնացած բոլոր օճխերը: 105 հազար ռուպլի պիտի ծախսուի գործարանին մէջ նոր օգնութիւններուն: 123 հազար կովերու գոմի եւ խոզանոցի օգնութեան, իսկ 200 հազար այ 101 հազար իրկ ունենալիք մանուածքային գործարանին յատակագիծին պատրաստութեանը համար: Թրիքօքաճի գործարանին համար ալ այս տարի 605 հազար ռուպլի արժողութեամբ նոր մեքենաներ պիտի գնուին:

ՀԱՅԵՐԸ ՄԻՋԱԳԵՏՔԻ ՄԷՋ

Քէրքիւկէն կր հաղորդեն թէ բաւական քիւով Հայեր կր գործեն բարիւղի քնկերութեան մէջ, գոհացուցիչ օրավարձերով: Հայերը բնդհ. ծառայողներուն հարիւրին 20—25ը կր կազմեն: Ցոյս կայ որ ախխատանքները 2—3 տարի տեւեն:

Սկսուած ախխատանքին ցպատակ է Մուսուլի բարիւղ խողովակներով իջեցրնել մինչեւ Հայֆա եւ Խրճնեհրուն:

գործավարութիւնը ծանուցագիր մը գրկեց, բայց Հայաստանի կառավարութիւնը ականջ չկախեց. եւ շարունակեց յարձակումը: Մասնակի զօրաշարժեն եւ. բեռ ամիս յետոյ, մեր զօրերը որոշ չափով պատրաստուած էին եւ ասոր համար հրամայուեցաւ ճակատի հրամանատարին յարձակման սկսիլ Հայաստանի դեմ: Ցայտնի է թուրք բանակին օտնած յաղթանակը: Ձէյտլիքէն Արիֆ պէյ տարաւ այս յաղթանակը եւ ամբողջատե մնաց հետեւութեանը առջեւ այն բանակին որուն մեզքը առած էր:

ՋԱՒԱԽՈՒՄ ԳԱՂՈՒԹ ՄԸ

Փէրթսէրիի (Աթենք) հայ գաղութը այս տարի օրինակելի գործունէութիւն մը ցոյց կուտայ: Նորատեղ մատաղ օծումն ու պատարագը տեղի ունեցած է անցեալ Կիրակի: Սգած են նուիրատուութիւններ: Ներկայ թաղականները օտարյալ կ'ախխատին, մանաւանդ պրն. Ս. Մինգեճեան (ատենապետ) եւ պրն. Քարանֆիլեան:

ՈՒՍԱՆՈՂԻ ՄԸ ՅԱՋՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

Ամերիկայի Եկլ հայկազեան ուսանողներէն պրն. Առամ Թէլլալեան չորրորդ անգամ բլլալով սազած է 500 ոսկի մրցանակ մը ցոյց համալսարանին:

Թէլլալեան քէ Հայ Սփուլի եւ քէ նկլի գոյժական ընթացքին երեւան բերած է մեծ ընդունակութիւն: Այս տարի կ'աւարտէ գոյժը եւ կր մտնէ իրաւաբանական բաժինը:

ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՄ ՊՐԻՒՍԷԼԻ ՄԷՋ

Ջաճկի Երկուաբթի օր, Գրիւնէյի Մերսէյիս թատրոնին մէջ, Փարիզի Հայ Տրամարթիկ թատերախումբի հիմնադիրներ Տէր եւ Տիկին Տդուա Նօանեան ներկայացուցած են «Սրտերու Գայթարը» գեղեցիկ փիէսը:

Խաղը ամբողջ է օտս յաջող եւ Տէր եւ Տիկին Նօանեանները մեծապէս գնահատուած են: Ամենը ցնորհիւ, որոշ ոգեւորութիւն սեղծուած է Գրիւնէյի հայ գաղութին մէջ:

Անվերապահ հայ գաղութին պահանջքն վրայ, ցոյն ներկայացումը հոն ալ պիտի տուի: Ցետոյ դերասան ամբողջ պիտի ամբնի Լոնտոն եւ Մանչեսթր:

ՀԱՐԷՄԻ ԱՌԱՍՊԵԼ ՄԸ ՈՐՈՒՆ ՄԷՋ ՍԱԿԱՅՆ ՀԱՅՈՒ ՄԱՏԸ ԿԱՅ...

Լոնտոնեան քերթ մը հրատարակած է պատմութիւնը Իսվկա Հաճի ամուն պատուհի մը, որ կ'ըսէ թէ իմը թրեւնի է եւ հարեմեն փախած է:

Պատուհին կ'ըսէ թէ գիմը Սեւ Խաչ Ֆերմինեին գիւղին ծախած եմ Ապէիլ Շէյխ ամուն մեկուսը, երբ իմը 12 տարեկան էր: Երեք տարի հարեմի մէջ ապրելէ յետոյ, օր մը կեղծ սիրաբանութիւն կ'ընեն հայ պատիզպանին հետ եւ կր յաջողի Ամերպա փախչել եւ պատուհի դառնալ:

ԱՊՐԻԼ 24-Ի ՀԱՄԱԶԳԱՅԻՆ ՍԳԱՏՈՆԸ

Կազմակերպուած Ջ. Ո. Մ.ի կողմէ

Տեղի կ'ունենայ յառաջիկայ շաբաթ օր, 6 Մայիս, երեկոյեան ժամը 8.30-ին, ՀԱՑ ԲՈՂՈՔԱԿԱՆԱՑ ԺՈՂՈՎԱՍՐԱՀԻՆ մէջ,

Կրլլան՝ բանախօսութիւններ, նուագ, արտասանութիւն եւ մեներգ:

Հայրենակիցնե՛ր, մի մոռնաք ձեր ներկայութեամբ յարգանքի տուրը բերել միլիոն մը Հայ Նահատակներու անմոռաց յիշատակին:

ՄՈՒՏՔԸ ՍՂԱՏ

Մաւոյ տակ է եւ շուտով լոյս կը տեսնէ

«ԱԶԴԱԿ»ի տպարանէն ԼՈՒԹԵՐԻ՝

«ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԵՐՈՍԱՄԱՐՏԸ»

300 էջնոց ախխատասիրութիւն մը

ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԹԻՒՆ՝ ՈՒՐՖԱՅԻ ՀԱՅՐԵՆԱԿՑԱԿԱՆ ՄԻՈՒԹԵԱՆ

Հեղինակը գիրքը բաժնած է հետեւեալ հինգ մասերուն՝

1.— Ուրֆան մինչեւ 1915 թուականը,
2.— Դէպքերը ցախ ցան կոխը,
3.— Հերոսամարտը,
4.— Դուռագներ Մկրտիչ Սօսկեոդեանի կեանքէն,
5.— Վերապրող Ուրֆացին եւ 1920ի կոխը:

Բազմաթիւ պատկերներ դէպքի վայրերու, դեկավարներու և հերոսներու:

Գինը՝ Սիւրիա եւ Լիբանան 50 Ս. Ֆ.
Արտասահման 15 Ֆրանկ

Դիմել՝ ԼԵՒՈՆ ԳԱՍԱՊԵԱՆի՝ (Սուգ-Սուրսոգ)
ՅՈՍՐՈՎ ՇԱՄԼԵԱՆի՝ (Բիւ Ալէվպի)

ԻՎԱՆ ԹՈՒՐԿԵՆԷՖ

ՌՈՒՏԻՆ

Թարգմ. Վ. ԽԱՉԱԿ

Տարիա Միքայելովնա խնդաց:

— *Բայց չատ լաւ կր տեսնեմ որ եկած էք հոս... այնպիսի չեշտով մր կ'ըսէք ատիկա.. կ'ենթադրեմ, որ ոչ մէկ փափաք ունէիք գալ զիս տեսնելու:*

— *Ոչ մէկ տեղ չեմ երթար արդէն յայտարարեց Լէժնէֆ հանդարտութեամբ:*

— *Ոչ մէկ տեղ... բացի Ալէքսանդրա Փավլովնայի տունէն:*

— *Եղբայրը կը ճանչնամ երկար տեսնէ ի վեր:*

— *Իր եղբայրը... բայց ես չեմ փափաքիր քանդատաս ոչ ոք... այսուհանդերձ... ներեցէք ինձի Միխայիլ Միխայիլիչ, ես ձեզմէ մեծ եմ և կրնամ խրատներ տալ... ինչո՞ւ կ'ապրիք այսպէս մեկուսի: կամ իմ տունս է որ հաճելի չէ ձեզի... և կամ ես եմ որ...*

— *Ջեզ բնաւ չեմ ճանչնար, Տարիա Միքայիլովնա, այնպէս որ չեմ կրնար ըսել՝ ինծի հաճելի՞ էք թէ ոչ... Ձեր տունը գեղեցիկ է... բայց կը խոստովանիմ քեզի, թէ կը սարսափիմ ինքզինքս անհանգիստ ընելէ... բնաւ պատշաճ հագուստ մը չունիմ... ոչ ալ ձեռնոց... աւելին, ձեր միջավայրը օտար է ինծի:*

— *Դուք այդ միջավայրին կը պատկանիք ձեր ծնունդով և դաստիարակութեամբ, Միխայիլ Միխայիլիչ, դուք մերիններէն էք...:*

— *Խօսքը ծնունդի և դաստիարակութեան մասին չէ, Տարիա Միքայիլովնա:*

— *Մարդը պէտք է ապրի իր նմաններուն հետ, Միխայիլ Միխայիլիչ: Ի՞նչ հաճոյք կայ Տիօժէնի պէս ամբողջ կեանքը տատուի մը մէջ անցնելու:*

— *Նախ՝ Տիօժէն չատ հանգիստ էր տակտին մէջ.... յետոյ ինչպէս գիտէք երբէք չեմ տեսնուիր մարդոց հետ:*

Տարիա Միքայիլովնա չրթները խածաւ:

— *Ահիկա ուրիշ խնդիր է... կը ցաւիմ միայն որ չեմ գտնուիր անոնց մէջ որոնց կը պատուէք ձեր ալեկութիւններով:*

— *Ջ. Լէժնէֆը, ժպիտաձեց Ռուտինին, թերևս կը չափազանցէք չատ ծափելի զգացում մը... ազատութեան սէրը:*

Լէժնէֆ նայեցաւ Ռուտինի և ոչինչ չպատասխանեց: կարճ պահ մը լռութիւն տիրեց:

— *Կրնամ ենթադրել ուրեմն որ մեր գործերը վերլուծածի պէս են, ըսաւ Լէժնէֆ ոտքի ելլելով, և կրնամ ըսել ձեր տեսլականին որ ղրկէ թուղթերը:*

— *Կրնաք... թէև... այնքան քիչ սիրելի էք... որ կը խոստովանիմ, մերթել:*

— *Բայց գործը ձեզի համար աւելի չահաբեր է քան թէ ինծի:*

Տարիա Միքայելովնա ատաղը ցնցեց:

— *Ջէք ուզեր նայնիսկ քննարկել մեզի հետ հարցուցանել:*

— *Շնորհակալ իմ... երբէք իմ տունէն զատ ուրիշ տեղ չեմ ճաշեր... աւելին, քիչ մը լաւ չեմ զգար ինքզինքս:*

Տարիա Միքայելովնա ոտքի ելաւ:

— *Ցաւութիւն, Ջ. Լէժնէֆ, ներեցէք ձեզ անհանգիստ ընելուս համար:*

— *Խնդրե՛մ... բան մը չէր, պատասխանեց Լէժնէֆ ուրախ ելաւ:*

— *Ի՞նչ կ'ըսէք ատոր, հարցուց Տարիա Միքայելովնա Ռուտինին: կ'ըսէին միշտ թէ Քիփ մըն է... բայց խոստովանեցէք որ չափը կ'անցնի...*

— *Փիկասօֆ ցաւէն կը տառապի պատասխանեց Ռուտինին, ինքնատիպ ըլլալու փափաքը: Միւսը Մէֆիւտոֆէլը կը կոպկէ, իսկ ասիկա չնմանակութիւն կրնէ: Այս բոլորին խորը կայ չատ անձնասիրութիւն, և քիչ ճշմարտութիւն ու սէրը: Այս ալ հաշիւ մըն է... Մէկը անտարբերութեան եւ ծուլութեան գիմակ մը կը հագնի... կը բաւէ որ մտածեն. օ՜հ, ինչքա՛ն տաղանդ կը պահէ... Այդ, կը բաւէ աւելի ուշադրութեամբ դիտել արարածը... տեսնելու համար թէ ոչ մէկ տաղանդ պահուած չէ...*

— *Սարսափելի՛ մարդ էք ձեր նմանները դատելու եղանակին մէջ, գոչեց Տարիա Միքայելովնա: Մարդ չի կրնար խուսափիլ ձեր խորաթափանց նայուածքէն:*

— *Կը կարծէ՞ք, վերսկսաւ Ռուտինին: Կը խոստովանիմ նախ, որ իրաւունք չունիմ խօսելու Լէժնէֆի մասին... զինք սիրած եմ, սիրած՝ բարեկամի մը պէս... յետոյ... չատ մը թիւրիմացութիւններէ հետք:*

— *Գժտուա՞ծ էիք իրարու հետ.*

— *Ո՛չ... բժշնուած ենք իրարմէ, եւ կը կարծեմ որ առյաւէտ:*

— *Ա՛հ, ա՛հ, նշմարեցի որ քիչ մը նեղուած կը զգայիք իր այցելութեան առեն... Անհունապէս երախտապարտ եմ ձեզի, սիրասին անցուցած մեր այս նախամիջօրէին համար... Այս ժամերը չատ հաճելի էին ինծի... ազատութիւն կուտամ ձեզի մինչեւ ընթրիք... Որովհետև, պէտք է գիտնալ չափը պահել: Գրագիրս, կոստանդինը՝ որ տեսաք, պէտք է հիմա սպասէ ինծի: կը յանձնարարեմ զինքը ձեզի... ծառայասէր ու ազնիւ երիտասարդ մը որ խանդավառուած է ձեզմով... Ցաւութիւն, սիրելի Տիմիթրի Նիքօլայիչ: Երախտապարտ եմ պատճին, որ ձեզ ճանչցուց ինծի:*

Տարիա Միքայելովնա ձեռքը երկարեց Ռուտինի որ սեղմեց ու համբուրեց... Ցետոյ, ուղղուելով սրահը եւ հանդիպեցաւ Նաճալիայի:

(18) (Շար.)

ՀԵՌԱԳԻՐՆԵՐ

ՄԱՅԻՍ 1Ը ԳԵՐՄԱՆԻՈՅ ՄԷՋ

ՀԻՆՏԷՆՊՈՒՐԿ ԵՒ ՀԻԹԼԷՐ

ՊԱՇՏՕՆԱՊԷՍ ԿԸ ՏՕՆԵՆ ԶԱՅՆ

Կօ՛լար 1 մայիս.— Կէս գիշերին, գերման չաստուածներու կողմէ ոգեշնաւած մութ անտառին մէջ, Հիթլէրեան երիտասարդութիւնը տօնեց Գարնան Տօնն ու հայրենիքի Զարթնումը։ Չահերու յոյսին, 10 հազար պատանիներ եւ բազմաթիւ երիտասարդ աղջիկներու թափօրներ, համազգեստաւոր ու պարզուած դրօշներով, հայրենասիրական երգերով եւ թմբուկի չափով տպաւորիչ տողանգ մը կատարեցին։

Հիթլէրեան երիտասարդութեան պետը գերման պատանեկութեան ուղղած իր հայրենասիրական ճառին մէջ ըսաւ. «Դուք պահակախումբն էք գծուած թշնամիներուն յաղթող եւ դասակարգերու հակամարտութիւնը նուաճող գեման յեղափոխութեան։ Անցեալը մեռած է եւ մենք ենք զայն սպաննողը։ Մայիս 1ը գարունն է գերման հոգիին»։ Ճառախօսը աւելցուց. «Մենք մա՛ը կը նախընտրենք ստրկութեան»։ Ու 11 հազար ուժգին ձայներ կրկնեցին այս վերջին խօսքերը։

Հինտէնպուրկի մէկ ճառը

Գերման երիտասարդութեան

Գերլին 1 մայիս.— Մինչ օգանաւերը խումբ խումբ կը սաւառնէին մայրաքաղաքի կեդրոնին վերեւ ու մարդոց եւ կիներու բազմաթիւ, անհատնում շարանները կը դիմէին դէպի ազգային թափօրի հաւաքատեղին, Մարշալ Հինտէնպուրկ եւ վարչապետ Հիթլէր, ինքնաշարժով, ժողովուրդի խելացնոր ծափողջունին մէջէն կը մեկնին հոն ուր տեղի պիտի ունենար գերման երիտասարդութեան հաւաքոյթը։

Մարշալախտը խօսք առաւ եւ զօրեղ ու խորիմաց ձայնով մը երիտասարդութեան յիշեցուց ժամանակի լրջութիւնը ու ըսաւ.

«Դպրոցներու, համալսարաններու եւ աշխատանոցներու երիտասարդութի՛ւն, հոս եկէք՝ օգնելու համար աշխատող ժողովուրդին եւ ձեր աշխատութեան մէջ, յիշեցէք տագնապի հետեւանքով իրենց գործէն զրկուած ձեր հայրենակիցներու բաղդը։ Անոնց աշխատանք ու հաց տալ, ահա՛ Բայխի կառավարութեան ստանձնած պարտականութիւնը»։

Մարշալախտ նախազահը սա յայտարարութիւնով վերջացուց իր ճառը. «Միայն հնազանդիլ գիտցողը գիտէ նաեւ հրամայել»։

Աշխատաւորական Միջազգայինը

ՀԻԹԼԷՐԻ ԴԷՄ

Փարիզ 1 մայիս.— «Լը Փօփիւլէր» կը հրատարակէ Ժիւրիխէն, Աշխատաւորական Միջազգայինի դիւանին կողմէ «բոլոր երկիրներու գործաւորներուն» ուղղուած կոչ մը, որուն մէջ սը կը մատնանշէ Հիթլէրի ամբոխավարութիւնը, «Հիթլէր, կ'ըսէ յիշեալ կոչը, Մայիս 1ը պաշտօնական տօնի օր հռչակելով Գերմանիոյ մէջ, կը պղծէ Միջազգային աշխատաւորութեան սրբազան պայքարին խորհրդանշանը»։

Մայիս 1ը Ֆրանսայի մէջ

Փարիզ 1 մայիս.— Մայիս 1ի օրը խաղաղ անցաւ Փարիզի մէջ։ Քաղաքին փողոցներուն մէջ չափաւոր բազմութիւն մը միայն կար։ Օթօպուսներն ու հանրակառքը բնականոն կերպով երթեւեկեցին. միայն թաքսիները աւելի հազուագիւտ էին։ Ըստ աւանդութեան, գործարանները փակ մնացին։ Արդէն չափաւոր եղած էր սէնտիքաներու կարգախօսը։

Մոսկուա 2 մայիս.— Մեծ հանդիսաւորութեամբ տօնուեցաւ մայիս 1ը մայրաքաղաք Ռուսիոյ մէջ։ Զինուորական տողանգներ տեղի ունեցած են ու ժողովուրդ. թափօրներ հետաքրքրական տեսարան։

Ամերիկ. խաղաղականութիւնը եւ Գերմանիա

Գերլին 1 Մայիս.— Մեկնաբանելով կարգ մը ամերիկեան աղբիւրներու տուած տեղեկութիւնները Րուզվէլթ Հէրիօ տեսակցութեան մասին գերմանական կիսապաշտօն զեկոյց մը կը յայտարարէ. «Ծարդ Մ. Նահանգներու վարած ոչ-մաքսակցութեան քաղաքականութիւնը լրջութեան մատնած է Ժընէվի Զինաթափութեան Խորհրդաժողովի աշխատանքներուն վրայ։ Եթէ այդպիսի հաւաստիքներ տրուած են Ֆրանսայի, Ժընէվի գերման պատուիրակութիւնը բնականաբար ստիպուած պիտի ըլլայ, զինաթափութեան վերաբերեալ գերմանական պահանջներուն վրայ աւելի եւս ծանրանալու։

Համայնավարական մահափորձ Շիքակոյի մէջ

Շիքակո 1 Մայիս.— Զարհուրելի ժխորով մը 3 ծեռնաւումբեր պայթեցան քաղաքի կեդրոնական մէկ թաղին մէջ։ Նիւթական կորուստները կարեւոր են։ 7 շէնքեր վնասուած են, կը կարծուի թէ այս ոճրափորձին հեղինակները համայնավարներ են որոնք ուզած են Մայիս 1ի առթիւ ուշադրութիւն հրաւիրել։

Էֆուաթօրի նախագահը սպաննուած

Լիմա 30 ապրիլ.— Հանրապետութեան նախագահ պ. Զանքէզ Զէրբա, երբ ձիարշաւի դաշտը կը մեկնէր սպաննուեցաւ հրազենով։

Լիմա 1 մայիս.— Երէկ, 20 հազար երիտասարդներու կողմէ հօրկէզ հաֆէզ ժողովրդական պարէզին մէջ սարքուած հանդէսէն երբ հրաժեշտ կ'առնէր նախագահ Զէրբա, երեք ռմբակոծիչներ յարձակեցան ու ատրճանակով սպաննեցին զայն։ Մարդասպաններէն 2ը տեղւոյն վրայ հրազանագործ եղան, 3րդը ձերբակալուած է։

Այս ահաւորձին հետեւանքով ընդհատուած յառաջ եկաւ դիւանագործներուն եւ ժողովուրդին միջեւ։ Բազմաթիւ սպաննուածներ եւ վիրաւորներ կան։

Պ. Հէրիօի վերջին տեսակցութիւնը

Վաշինկթըն 1 մայիս.— Մամուլին չնորհած իր վերջին «էնթէրվիւ»ին մէջ պ. Հէրիօ յիշեց թէ պարագաներու հարցը պատճառ եղած էր դադիճին անկումին։ Պ. Հէրիօ կատակելով աւելցուցած է. «Կրնամ ըսել թէ ես Ամերիկա եկած եմ, իր (Ամերիկայի) երեսէն գործակցութիւն քաշուած ֆրանս. Նախարարի հանգամանքով. սակայն այդ մասին վշտացած չեմ։

Պարագաներու վճարումին մասին եղած հարցումի մը պատասխանելով, Նախկին վարչապետը պատասխանեց թէ նաեւ այդ խնդիրը պիտի գտնուի Փարիզի մէջ վիճաբանութիւնի հարցերուն մէջ, սակայն, իր մեկնումէն ի վեր, կացութիւնը այնքան փոխուած է որ, դարձեալ հարկ պիտի ըլլայ վերջին դէպքերը ժամդոյապէս վերաքննել։

Տօլարի կայունացումը եւ թղթադրամներու պատերազմը

Վաշինկթըն 30 ապրիլ.— Իրազեկ շրջանակներու մէջ կը յայտարարեն թէ արտասահմանի հրապարակներուն վրայ տօլարի պաշտպանութեան համար հիմնադրամ մը յառկացնելու խնդիր չեն յարուցած կառավարութեան պաշտօնեաները։ Ուրիշ շրջանակներ կը հերքեն այս յայտարարութիւնը եւ ցոյց կուտան թէ կայունացման հիմնադրամ մը չնչին պատերազմ պիտի առեղծէր զանազան երկիրներու մէջ։

Ֆրանկի ապագան

Մեկնաբանելով Վաշինկթընի խօսակցութիւնները, մամուլը, մանաւանդ ելմտական մամուլը կը նկատէ թէ ֆրանքի ապագան կապուած չէ տօլարի ապագային։

Բ. ԳՕՄԻՍԵՐԸ ՀԻԻԱՆԴ

Միջին Ն. Վսեմութիւն Բարձր Գօմիսէր անդուլ գործունէութիւն ցոյց կ'ուտար իր բազմատեսակ պատճառը գլուխ հանելու համար, անակնկալ արկած մը եւս կ'ուզայ կարծես պահ մը կասեցնելու իր փութոյն ախտաւութիւնը։ Արդարեւ սա երկրորդ անգամն է որ Պ. Հէնրի Բօնսօ կը տառապի սրունքնեռէն, ու այս ցաւը կատարեալ անօժարութիւն կը պատճառէ իրեն։

Այս անօժարութիւնը, սակայն, մարմնական է եւ մեր Բարձր Գօմիսէրը կը շարունակէ իր մեծաւոր գործունէութիւնը ու կը դեկավարէ գործերը։ Ան արդէն իր անկողինը փոխադրել տուած է իր պատասենեակին գրասենեակին մէջ ու այդ տեղէն, ինչպես վիրաւորուած բլլալով՝ անօթար ժութեան մատնուած հրամանատար մը, հեռաձայնով յառաջ կը տանի պայքարը։ Հակառակ իր ժրաջան ախտաւոգի խառնուածքին, պէտք է որ համբերէ ու մեղմացնէ իր յոգնեցուցիչ ախտաւութիւնը, որ, այլապէս, կրնայ արգելք բլլալ իր առագ ապաքինումին։

ՋԵԿՈՅՑ

ՍԻՒՐԻԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԵԱՆ ՇՈՒՐՋ

ՄԵԾ ՍԷՐԱՅԻ ՄԷՋ

ԱՆՇԱՐԺՈՒԹԻՒՆ ԿԸ ՏԻՐԷ

Ի՞ՆՉ Է Պ. ԲՕՆՍՕԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆԸ

Բարձր Գօմիսէրի Դամասկոսի պատասիրակ Պ. Վիպէր առջի օր Գէյրութ եկաւ եւ ուղղակի գնաց մայրիճներու ապարանքը, զեկուցելու համար Սիւրիոյ կացութեան մասին։ Պ. Բօնսօ տեղեկացաւ իր ներկայացուցիչին մանրամասն բացատրութեանց։

Պ. Վիպէր միեւնոյն օր, կէսօրէ վերչ վերադարձաւ Դամասկոս եւ իր հետ Պր. Հէլլօին տարաւ Բարձր Գօմիսէրի տեսակէտը։

Մեծ Սէրայի մէջ, երկու օրէ իվեր ոչ մէկ շարժում կը նշմարուի։ Պրն. Բօնսօ հիւանդ է. պ. Հէլլօ Դամասկոս կր գտնուի, պ. Օպուաւ նմանապէս հիւանդ. պ. Ռբէյիւ կր բացակայի Բաղտատ։ Ու դեռ ուրիշ բարձրաստիճան պատասխանատուներ առձակուղով մեկնած են Ֆրանսա։ Մի միայն պ. Շովէլ կր մնայ Մեծ Սէրայ իր պատասխին վրայ եւ կր փոխանորդէ Բարձր Գօմիսէրն ու բնդհանուր քարտուղարը։

ՍԻՐԻԱՅԻ ՄԷՋ ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹԻՒՆ ԿԱՅ

Ընդհանուր Քարտուղար Պր. Հէլլօ եւ Հալէպի պատուիրակ Պ. Լավասքր տասակցութիւններ ունեցած են Սիւրիոյ հանրապետութեան եւ երեսփոխանական ժողովի նախագահներուն հետ, երէկ կէսօրէ առաջ։ Ըստ «Էլ Ասրարի» խղած տեղեկութեանց դահլիճը պիտի կազմուի այսօր, հետեւեալ կազմով.

Հագգր պէյ Ազմ՝ վարչապետ եւ ներքին նախարար, Սիւլէյման պէյ Ջուխասար՝ արդարութեան, Նասուհ պէյ Գուխարի՝ ելմտական, Շաֆիր պէյ Նիյազի՝ հանրային օգնութեանց, Սէլիմ պէյ Ճամգէրի՝ երկրագործական եւ առեւտրական, Մուհամէտ պէյ Ասայր՝ կրթական։

Հալէպի դեպճերուն առթիւ, Խամասկոսի Ազգայնական օրգանակներուն մէջ զանգած րսի բսուներ օրգան ընել րնկրսած են եւ հետագիրներ գրկուած Հալէպ Խպրահիմ պէյ Հանանօհի, ցաւ յայտնելով վիրաւորներու եւ մեռնողի համար։

ԼԱՄԱՐՔԻՆԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԸ

Ծանօթ է որ, Մերձաւոր Արեւելքի մէջ Լամարքինի ճամբորդութեան 100ամեակը տօնելու համար Կոմիտէ մր կազմուած էր Փարիզի մէջ։

Ցիտեալ Կոմիտէն օրերէ ուած է 4000 Ֆրանքի արժէքով պրօնզէ գեղարուեստական նուագարձ մը որ ձեռք ձգուած է «Լա Րեվիւ ետ Լիպանո»ի կողմէ եւ պիտի գետեղուի Գէյրէեթինի պալատին ճակատը։ Այս պալատին մէջ տեղի ունեցած էր Գրաննայուր Գէյրէեթինի պալատին ճակատը։

Լամարքինեան ուխտաւորներու խումբ մր, ուրբաթ օր, «Շամբօլիօն» ցաւով Գէյրութ պիտի ժամանեն իրենց հետ ուենեալով նուագարձը։ Ձիշդ է որ խզակական անձնաւորութիւններ չկան այդ խումբին մէջ, սակայն Փարիզեան բազմաթիւ մեծ օրաթերթեր եւ հանդեսներ դրկած են իրենց թղթակիցներն ու մասնաւոր պատգամաւորներ, Այսպէս «Էքրանսիժան» օրաթերթի կողմէ Պր. Իվ Տարթուա, «Բրվիւ ետ ետօ Մօնտ» հանդեսի ասխատակից Օր. Փասօ, «Բրքի ժուրնալ»ի կողմէ պ. Բ. Քասբրյէ եւլն. եւլն, ինչպես նաեւ բազմաթիւ ուսանողներ։

Լամարքինի ազգակատարութիւնը կազմակերպող Դեղարուեստական Միութիւնը որոշած է նուագարձը հաստատել օրբ օր ժամը 4ին, Գէյրէեթինի մէջ։ Լի բանաձի կառավարութիւնը բարեհաճած է վայել հետաբերութիւնը ցոյց տալ այս ազգակատարութեան ու այսպէս ալ թէյատրոնը մր պիտի տայ հին պալատի պարտեզներուն մէջ։ Ասկէ զատ, Հանրապետութեան նախագահը ընդունելութիւն մր պիտի տայ պատիւ մեր այցելուներուն

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մայիս 1ի ցոյցերուն առթիւ ձերբակալուող համայնավարներ, որոնցմէ մէկը արաբ եւ 11ը հայեր էին, խոստովանած են իրենց յանցագործները հպատակութեամբ։ Անոնք, յետ ենթարկուելու տեսնուած է որ, նոր համայնավարներ են եւ ասկէ առաջ իրենց անունները արձանագրուած չէ ոստիկանութեան մօտ։

ՈՐՈՆՑՄԷ ՊԻՏԻ ԿԱԶՄՈՒԻ ՍԻՒՐ. ԴԱՀԼԻՃԸ

Ընդհանուր Քարտուղար Պր. Հէլլօ եւ Հալէպի պատուիրակ Պ. Լավասքր տասակցութիւններ ունեցած են Սիւրիոյ հանրապետութեան եւ երեսփոխանական ժողովի նախագահներուն հետ, երէկ կէսօրէ առաջ։ Ըստ «Էլ Ասրար»ի խղած տեղեկութեանց դահլիճը պիտի կազմուի այսօր, հետեւեալ կազմով.

Հագգր պէյ Ազմ՝ վարչապետ եւ ներքին նախարար, Սիւլէյման պէյ Ջուխասար՝ արդարութեան, Նասուհ պէյ Գուխարի՝ ելմտական, Շաֆիր պէյ Նիյազի՝ հանրային օգնութեանց, Սէլիմ պէյ Ճամգէրի՝ երկրագործական եւ առեւտրական, Մուհամէտ պէյ Ասայր՝ կրթական։

Հալէպի դեպճերուն առթիւ, Խամասկոսի Ազգայնական օրգանակներուն մէջ զանգած րսի բսուներ օրգան ընել րնկրսած են եւ հետագիրներ գրկուած Հալէպ Խպրահիմ պէյ Հանանօհի, ցաւ յայտնելով վիրաւորներու եւ մեռնողի համար։

ԼԱՄԱՐՔԻՆԻ ՃԱՄԲՈՐԴՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐԻՒՐԱՄԵԱԿԸ

Ծանօթ է որ, Մերձաւոր Արեւելքի մէջ Լամարքինի ճամբորդութեան 100ամեակը տօնելու համար Կոմիտէ մր կազմուած էր Փարիզի մէջ։

Ցիտեալ Կոմիտէն օրերէ ուած է 4000 Ֆրանքի արժէքով պրօնզէ գեղարուեստական նուագարձ մը որ ձեռք ձգուած է «Լա Րեվիւ ետ Լիպանո»ի կողմէ եւ պիտի գետեղուի Գէյրէեթինի պալատին ճակատը։ Այս պալատին մէջ տեղի ունեցած էր Գրաննայուր Գէյրէեթինի պալատին ճակատը։

Լամարքինեան ուխտաւորներու խումբ մր, ուրբաթ օր, «Շամբօլիօն» ցաւով Գէյրութ պիտի ժամանեն իրենց հետ ուենեալով նուագարձը։ Ձիշդ է որ խզակական անձնաւորութիւններ չկան այդ խումբին մէջ, սակայն Փարիզեան բազմաթիւ մեծ օրաթերթեր եւ հանդեսներ դրկած են իրենց թղթակիցներն ու մասնաւոր պատգամաւորներ, Այսպէս «Էքրանսիժան» օրաթերթի կողմէ Պր. Իվ Տարթուա, «Բրվիւ ետ ետօ Մօնտ» հանդեսի ասխատակից Օր. Փասօ, «Բրքի ժուրնալ»ի կողմէ պ. Բ. Քասբրյէ եւլն. եւլն, ինչպես նաեւ բազմաթիւ ուսանողներ։

Լամարքինի ազգակատարութիւնը կազմակերպող Դեղարուեստական Միութիւնը որոշած է նուագարձը հաստատել օրբ օր ժամը 4ին, Գէյրէեթինի մէջ։ Լի բանաձի կառավարութիւնը բարեհաճած է վայել հետաբերութիւնը ցոյց տալ այս ազգակատարութեան ու այսպէս ալ թէյատրոնը մր պիտի տայ հին պալատի պարտեզներուն մէջ։ Ասկէ զատ, Հանրապետութեան նախագահը ընդունելութիւն մր պիտի տայ պատիւ մեր այցելուներուն

ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՆԵՐՈՒ ԽՈՍՏՈՎԱՆՈՒԹԻՒՆԸ

Մայիս 1ի ցոյցերուն առթիւ ձերբակալուող համայնավարներ, որոնցմէ մէկը արաբ եւ 11ը հայեր էին, խոստովանած են իրենց յանցագործները հպատակութեամբ։ Անոնք, յետ ենթարկուելու տեսնուած է որ, նոր համայնավարներ են եւ ասկէ առաջ իրենց անունները արձանագրուած չէ ոստիկանութեան մօտ։

ՀԱՐՍ ՄԸ ԿԸ ԹՈՒՆԱՒՈՐԷ

ԻՐ ԱՄՈՒՍՆՈՅՆ ՀԱՅՐՆ ՈՒ ՄԱՅՐԸ

Տիպէ Խալիլ Քհնասաճ անուն կին մր Սայօյի Քէյֆ գիւղէն, 40 տարեկան։ Այսկիները որպէս սպասուհի ծառայած էր ընկերութեան եւ կը կարծուէր որ ապրելցուցած էր գումար մր։

Այդ յոյսով, այսիներն անոր հարստութեան ապաւինելով, Խալիլ անուն 20 տարեկան մարդ մր խնդրեց 40 տարեկան Տիպէի ձեռքը եւ 1930ին ամուսնացաւ անոր հետ։ Տիպէ հազիւ 200 Մրկ. ոսկի խնայած էր եւ առաջին տարիներ կամաց կամաց ծախով իր ամուսնոյն այդ գումարէն, կը լմննցնէ։ Իրամբ լմննալէն վերջ Խալիլ կ'սկսի դժգոհիլ եւ սէրն ալ կր պակսի հետզհետէ։ Առանձին տուն բնակելէ կը խուսափի եւ կր փոխադրուին իրենց հօր տունը։ Տիպէ սակայն իր ամուսնոյն հօրը եւ մօրը հետ չի կրնար հաստ ապրիլ եւ տարուկան վէճ կ'ունենայ։

Առջի գիշեր, կեռակուռէճ վերջ, ձերունի հայրն ու մայրը անհանգստութիւնը կ'զգան եւ կ'սկսին բսխել։ Յայնէն կրլյայ որ անոնց թունաւորուած են։ Տիպէ կր ձերբակալուի եւ կր խոստովանի իր մեղքը։

ԿՆԱՍՊԱՆ ԱՄՈՒՍԻՆ ՄԸ ԵՐԵՔ ՏԱՐԻ ԲԱՆՏԱՐԿՈՒԹԵԱՆ ԿԸ ԴԱՏԱՊԱՐՏՈՒԻ

Քանի մը ամիս առաջ, Րզզգ Մուհամէտ Ալի անուն մարդ մր, իր կինը ծով նետած էր, գայն սպաննելու դիտումով։ Սակայն, դիպուածով մր մարդին կր տեսնեն եւ կր յաջողին ազատել կինը իրական մահէ։

Ոճրագործ Աշեանը երէկ, յետ դատավարութեան տուաւ իր վճիռը։ Նախ ոճրագործը ուրացաւ. իսկ կինը դատարանի առջեւ յայտարարեց որ ինքն իր կամովով անձնասպանութիւն փորձած է, որովհետեւ ուրացած բլլալով տուն երթալու, կր վախնար ամուսինէն։ Դատարանը, հակառակ այդ բոլորին երեք տարուան բանտարկութեան դատապարտեց Րզզգ Մուհամէտ։

ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ ԱՆՕԹՈՒԹԵԱՆ ՊԱՏՃԱՌԱՒ

Ներքին Ցնորհնութեան Թալլուն գիւղէն կը հաղորդուի որ, Շահին Մուհամէտ Քասրմ անուն մարդ մր անօթութեան եւ բտուառուրեան պատճառաւ անձնասպան եղած է, իննգիմէր կախելով տան առաստաղէն։

Անձնասպանը բազմազաւակ ընտանիք մր ձգած է իր ետին անտէր ու անպատսպան։

ԲՐԻՓՕԼԻԻ ԹՐԱՄՈՒԷՅԸ ՎԵՐՑՈՒԱԾ

Վերջնականապէս դադրած է Բրիբօլիի հանրակառքի եւ ընկերութիւնը լուծուած։

Ինչպէս յանօթ է, ձիեր կր մսխին լիսեալ բրամուէյի կառքերը. անոր տարուկանուցը արդէն ժամանակավրէպ էր արդի յառաջդիմութեան հետ։

ԵՐԵՔ ԹԱՓՕՐՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄԸ

Քարանքիլայի քաղին մէջ կիրակի օր երեք թափօրներ իրար հանդիպեցան։ Անոնցմէ մին մեռելական թափօր մ'էր, երկրորդը՝ հարսանեկան, իրրորդը՝ մկրտութեան։ Այս առթիւ «Լ'Օրիան» կր գրէ.

«Հայերը երբեմն կարգապահ են. անցքի առաջնութիւնը չի մեռժուեցաւ յունարկատորական թափօրին»։

ԿԱԼՈՒԱԾՆԵՐՈՒ ԽՆԴԻՐԸ

Պ. ՔՐԻԶԱՐ ԿԸ ՄԵԿՆԻ ԹՈՒՐՔԻԱ

Սիւրիացիներու եւ Լիբանանցիներու Թուրիզմ ուսնեցած կալուածներու հատուկ յարդարը կարգադրելու պատճառ ունեցող վարչութեան Տնօրէն պ. Քրիզար այսօր կր մեկնի դէպի Էնկիւրի Առեւելեան ճեպրնգացով։

Պ. Քրիզար մեկնումէն առաջ երկար տեսակցութիւններ ունեցած է կալուածներու տեսուչ Պ. Ճէնարեխի հետ։ Ըստ տեղական թերթերու պր. Քրիզար կր մեկնի կալուածներու խնդիրն վերջնական կարգադրութեան համար։

«Փրովանս»ի սուրհանդակը կորսուած չէ

Փօսթ-Հեռագրական ընդհանուր բրնձիչր օդային թղթատարը օգտագործողներուն կր յանձնուցանէ թէ 22 Ապրիլին Գէյրութէն մեկնող *Փրովանս* գրասաւառնակին սուրհանդակը գտնուած է Մարսէյլ. ուր հասած է ամսոյս 2ին։

ԻՆՔՆԱՇԱՐԻ ԱՐԿԱԾ

Նուսուճ Թանիոս Ապու Ժաուհէի վառած իննճատարժր, Դամասկոս փոդոցի մէջ գարնուելով ծանրապես վիրաւորեց փոխրիկ Ապթիլ Դաթր Սասսէհին Թեհատեր որ հիւանդանոց փոխադրուեցաւ, իսկ մարդասպան վարիչը պահակացոց։

***

Բահիթ Մօսպահ անուն վարիչի մր վառած իննճատարժր, առջի օր օրթեցաւ Թրիբօլիի ճամբուն վրայ։ Ճամբորդներէն մէկը, Թապպարա, ծանրօրէն վիրաւորուեցաւ։

ՁԵՐԲԱԿԱԼՈՒԱԾ ԲԺԻՇԿ

Ոստիկանութիւնը ձերբակալած է Տօքթ. Մաթուէ անուն բժիշկը, վիժուսի մր պատճառ բլլալուն համար։

ՀՆԱՐ ՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Վարդուհի Մեսրոպեան եւ զաւակներ, Պ. Պ. Ցարութիւն Վրդանեսեան, Դրիգոր Քիւրճեան, Հայկազուն Քիւրճեան, Պերճ Կարապետեան, օճորհակալութիւն կր յայտնեն ամեն ազնոց՝ որոնք իրենց սիրելի գաւկին, հոգը եւ բարեկամուհիին Օր. Սրբուհի Մեսրոպեանի դառնագին մահուան առթիւ, անձամբ, ճամակով, ծաղկեպսակով կամ փոխանց ցաւակցական հեռագրի բարեպատակ հասատութեանց իրենց բոյն ընտիրատութեամբ մասնակից եղան իրենց խոր ցաւին։

ԱՍԿԱՐԱՆ ՊԼԷՅՐՈՒԹԻ

3 ՄԱՅԻՍ 1933

		Ս. Ֆ.
Եգիպտկ.	բրթադրմ.	437
Անգլիկն.	»	426
Տօլար	»	107
Թրխական	»	59.50
Գաճ Օբբօմաճ		138
Իտալական Լիր 100		655
Ճուճական Տրախմի 100		73
Անգլ. ոսկի		61
Ֆրանս.	»	490
Օսման.	»	552
Արծաթ մեճիտ		23
Գրեսի Ֆօնս.	Ա. Ֆր.	613
» »	Բ. »	324
» »	Գ. »	314

Սեճերեաճ եղբարք Բիւ Ֆօռ Թէյեֆօճ՝ 5-19

ձաւորը ես եմ, որովհետեւ ես մինակս անդունդը պեղեցի։ Մինաս բարեաւ, Էրնէսթ, իմ վերջին վայրկեաններուս ինձի մխիթարութիւն մը չպիտի մերժես, Քրիստոնը մոռցի՛ր և հանդարտ թո՛ղ։

— Ազատորդիի խօսքս վկայ, Ամէնէ, Քրիստին ալ իմ վրաս խօսք մը չպիտի լսէ, միայն թէ ինքը գիս չի կանչէ։

— Լա՛ւ։ Առանձին թողէք դիս երկուքդ ալ։ Կ'ուզեմ Քրիստինը նոր մորմոքներէ ազատել։ Աղօթէ ինձ համար, Քրիստին, մի մոռնար գիս բոլորովին։ Աստուած իմ, սիրտս կը խորտակուի։ Ա՜հ, Քրիստին որքա՜ն կը սիրէի քեզ։

Օրիորդ Օրթէզ իր հեծկլտանքները խեղդելով դրան առջեւ ծունկի եկաւ։

— Ո՜հ, ներեցէ՛ք ինձ, ներեցէ՛ք ինձ մրմռաց։

— Դինա, Քրիստին, չեմ ուզեր ալ քեզ տեսնել, որովհետեւ չպիտի կրնամ բաժնուիլ քեզմէ։ Աղօթէ ինձ համար. դարձեալ կ'ըսեմ, մի մոռնար գիս։ Իմ Ջլատ վիս կը յանձնեմ քեզի. իմ խե՛ղճ զաւակս։ Ալ չպիտի տեսնեմ զինքը... երբէք.... Ո՜հ, յանցանքս որքա՜ն կը ծանրանայ վրաս։

Դաստիարակուհին նրբաշուքին մէջ նետուեցաւ, իր զօրութիւնները կորսնցուցած էր, մարքիզը և պարոն տը Սան-Սերվ առանձին մնացին, Էրնէսթ Ամէնէի ձեռքը բռնեց։

— Ինձի սորվեցուցիր որ կրնամ դեռ բան մը զգալ, զարմիկս, տղայութեանս և ընտանիքիս յիշատակները կրկին արթնցան։ Հայրս, հօրաքոյրս, Պէաթրիսը, ամէնքն ալ վերստին տեսայ, զգացի որ ի՛նչ որ ալ ըլլայ դեռ Սան Սերվ մըն եմ։ Հոս պէտք չէ աւելի ժամանակ մնալ, դուն ինքդ պէտք է կարգադրես ընթացքդ և իմ ներկայութիւնս կրնայ քեզի նոր նեղութիւններ

բորբոք բարկութիւնները կը մարեն։ Աղջկանը պատկերը և մարքիզուհիին ստուերը անոր աչքին առջև բեռաւ ան, և անոր հոգւոյն ամենաիսրատնկ ծալքերուն մէջ քրքրեց, երևան հանեց կորսուած սէրը և յոյսերը, երբէք պերճախօսութիւնը այչափ զօրաւոր և այչափ համոզիչ եղած չէ, փիզիքական ցաւը զսպեց ան, զայրոյթը և մինչև անգամ կեանքին սէրը զսպեց։ Տարաբաղդ մարքիզը իր արտասուքներով թրջուած աչքերը դէպի անոր բարձրացուց։

— Քրիստի՛ն, ըսաւ, յաղթեցիր, իմ վրաս դրած քուքաւութիւնդ կ'ընդունիմ, որովհետեւ իրաւացի է, ինչ որ ես պէտք էի ընել՝ դուն ըրիր։ Այժմ ինձի ուրիշ բան չի մնար՝ այլ քեզի սպառնացող հարուածը հեռացնել, և քեզմէ բաժնուիլ։ Իմ վերջին կամքս, իմ վերջին մտածումներս պիտի դրեմ, բայց ինձմէ լաւագոյն ոեւէ բան գիտնալէդ առաջ գոնէ գիս յիշելու խոստում մը, ներողութիւն մը թող ինձ։ Իմ աղէտալի կիրքս քու կեանքդ կործանեց, գիս կլանող անդունդին մէջ գահավիժեցի նաեւ քեզ, ներողութեան և դիմութեան անարժան թշուառական մըն եմ ես։ Եթէ Պէաթրիսս երկինքը կ'աղօթէ ինձ համար, ինչն է որ ինձի այս բարի դիտաւորութիւնները կը ներշնչէ, կ'ուզէ որ ես ալ իր քով երթամ որ միասին մեր աղջկան և քու վրադ հսկենք։ Չես կըրնար գիս սիրել, բայց կրնաս մահը գրեթէ քաղցր ընել վստահեցնելով թէ գիս չես ատեր, և ինձի թողութիւն չնորհելով։ կը հաճի՞ս ասոր։

— Պարո՛ն, գոչեց ծաղկահաս աղջիկը արտասուելով, մօրս վրայ կ'ելլդնում որ ձեր յիշատակը բոլոր կեանքիս մէջ պիտի պահեմ։ Այն մենութեան մէջ ուր պիտի ապրիմ, այն առանձնութեան մէջ ուր իմ օրերս պիտի վերջացնեմ, բոլոր սրտովս քեզի համար պիտի աղօթեմ։

ՀԵՏԱՔՐՔԻՐ ԼՈՒՐԵՐ

ՍԵՐ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹԵԱՆ ՄԷՋ

Այն օրէն ի վեր որ արաբերէն լեզուն կը խօսուի, գոյութիւն ունեցած չէ աւելի երջանիկ ամուսին մը, քան՝ Հասան Իպն Մուհամէտ, Պին Իարիս, Պին Օսման, Պին Պէքիր՝ սերունդէն, զոր ի վերջոյ, աւելի կարճ ըլլալով, կոչեցին Իժամի Պէքիր։ Ամուսնացած էր Ապաէլ Մէնաքի սերունդէն աղջկան մը հետ, որուն գեղեցկութիւնը աեսնելի կ'ըլլար միայն իր ամուսնոյն, եւ որուն բարութիւնը կը փառաբանէր ամէն կողմ։

Անգամ մը, Իմամի Պէքիր երկար ճամբայէ մը վերադարձ չափազանց յոգնած, ու ըսաւ իր կնոջը։

— Ո՛վ իմ թանկագինս, կ'ուզեմ պաակիլ։ Ջանայ որ ոչ ոք անհանգիստ չընէն։

— Երկնցի՛ր, ըսաւ կինը, թանկագի՛նս, ես պիտի նայիմ աթոռի մը վրայ դրան առջև, որպէս զի քնացած աեսնդ հսկեմ։

Ըսաւ ու ըրաւ։

Բայց Իժամի Պէքիր չկրցաւ անկողնին մէջ մնալ, ժամ եղով որ իր սիրելի կինը դուրսին սեմին նստած էր։

Ելաւ անկողնէն, գնաց դրան առջեւ եւ խնդրեց։

— Սիրելի՛ս, գիշերը ցուրտ է ու երկար, պէտք չէ որ դրան առջեւ նստիս։ Եկուր դո՛ւն ալ մարիր անկողին ու հանգստացիր քովս։

— Սիրելի՛ս, ինծի կը վայելէ դուրս նստիլ եւ ուշադիր ըլլալ, որ չորքընչներն քեզ։

Իժամի Պէքիր յուզուած կնոջը այս առարինակ բարութենէն, գոչեց։

— Լա՛ւ, ուրեմն, ո՛վ իմ ոսկեհատոր, քանի որ քու բարութիւնդ այդ աստիճան անչեզ է, աթոռիդ վրայ տեղ ըրէ ու ես ալ նայիմ քեզի հետ։

Մինչեւ առաւօտ անոնք հանդարտ մնացին Իժամի Պէքիրի դրան առջեւ։

ԴՈՐՈՑԸ

Մարդ պէտք է քիչ մը հոգ տանի իր տղոցը։ Իմ հարեղբայրս, Իկնաց Ռօմա, խորհրդական Թեմական ժողովին, այրի մնաց։ Գնաց մարի առաջ, առաւ իր տղան ու տարաւ Լօզանի «Ընտիրիւն» ներկն սին։

Զուիցերիական այս հաստատութիւնները հրաշալիօրէն կազմակերպուած են։ Բաւական է հոն ձրգել ձեր տղան, վճարել ծախքերը, յայտնել ձեր փափաքը թէ ինչ կ'ուզէք որ ըլլայ ան, ու քանի մը տարի վերջ ձեր զաւակը կը տառնաք ձեր փափաքին համաձայն պատրաստուած։

Իկնաց Ռօմա խորհրդականին տղան պէտք էր ըլլար գինուորական քարոզիչ։ Բայց, կ'երեւի Լօզանի մէջ

ախալ մը եղած է։ Իկնաց երկրորդ վերադարձաւ Լօզանէն՝ բոլորովին դասի րակուած ու ղարգացած, բայց, փոխանակ պատուելիի... բրաունի։

ՄԽԵԼԸ

Վնասակա՞ր է ձխելը։ Կիւթավ Մէրրինք, որ Աստուծմէ յետոյ ամենագիտունն մարդն է, չի ձխեր։ Անուանի կոմսուհի Էվքէմիս Ճան Ալաէրքէլա Պալէոքրէնն բանա՝ մոլի ձխող մրն է։ Այս երկուքը կր վկայեն ձխելուն հակառակը։

Միւս կողմ, իմ մեծ հայրս միշտ ձխած է, այսուհանդերձ ապրած է 93 տարի։

Իսկ կրասե բեղրայրս երբէք ձրխած չէ, բայց մեռած է երբ մէկ ամսու էր։

Ո՛վ կրնայ, Թող հակնայ ձխելը օգտակա՞ր է, թէ՞ վնասակար։

ՁԻՒՆ ՅԵՏՈՅ ԷՇԸ

Հունգարիոյ մէջ վերջերս կատարուած քննութիւն մը ցոյց արաւ, որ էշերը երթալով կը քիչնան։ Օրինակ, անոնց թիւը 124էն իջած է 33ի Գուտաբէշտի մէջ։ Մեռելնի խանութպան մը սեսնելով որ Հունգարիոյ մայրաքաղաքին մէջ այլեւս, քնաւ ձիու միս չի ծախուիր մորթից քանի մը էշեր եւ զանոնք ծախեց։ Արդիւնքը եղաւ այնքան աներեւակայելի որ խանութպանը այս էշ չկարողացաւ գտնել քերթելու։ Այս շահաբեր յուրէն օգտուելով խոզապան մը սկսած է հիմայ պարապիլ միմիայն իշաբուծութեամբ։ Գուտաբէշտ պիտի բերէ իշուշտ քաղաքներէ մեծ թիւով էշեր, կարենալ գոհացնելու համար իր բազմաթիւ իշակեր յաճախորդները։

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ՄԱՅՐԵՐՈՒ ՈՒԽՏԱԳՆԱՑՈՒԹԻՒՆԸ ԴԷՊԻ ՖՐԱՆՍԱ

1914—1918ի պատերազմին Ֆրանսական ճակատներուն վրայ ինկող զինուորներու մայրերն ու այրիները սար 700, ընդունած են Ամերիկան կառավարութեան հրաւէրը այցելութիւն մը տալու իրենց զաւակներուն եւ մեռած ամուսիններու գերեզմաններուն։

Ուխտաւորներուն առաջին խումբը Ֆրանսա կը հասնի Մայիս 25ին։

ԵՐԿՐԻ ԲՆԱԿՉՈՒԹԻՒՆԸ

Փրկ. Ուօլթըր կր գրէ թէ երկրի բնակչութիւնը կ'ամի տարուէ տարի, 1650ին 465 միլիոն էր, ներկայիս աւելի քան երկու միլիար։ Իսկ Ջրիստոսի 3000 թուականին երկրագունդի բնակչութիւնը այնքան սճած պիտի ըլլայ, որ տեղ չպիտի մնայ բնակելու։

Ուրիշ փրոֆէսօր մը Հըրոթ, կը գրէ թէ երկրի բնակչութիւնը տարէ տարի կը նուազի։ Ջանի մը հազար տարի եւս, և մարդկութիւնը իր տեղը պիտի գիշի նոր ցեղի մը, գերմարդերու, որոնք այնքան տարբեր պիտի ըլլան մեզմէ, որքան մենք կապիկներէն։

ՕԳՆԷ ԴՈՒՆ ՔԵԶԻ
եւ
ԱՍՏՂԸ ՋԻՕՒ ՊԻՏԻ ՕԳՆԷ

ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՍՏՂԸ
(L'ETOILE du FOYER)

Առեւտրական և երկրագործական ժողովրդային վարկի հաստատութիւն Անանուն ընկերութիւն.— դրամագլուխ՝ 3,000,000 ֆրանք. որ կրնայ 3.000,000,000 ֆրանք.ի բարձրացուիլ վարչական խորհուրդի պարզ որոշումովը։

Կեդրոնատեղի.— 137 Boulevard Sebastopol - Paris

ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ԳՈՐԾԱԿԱԼՈՒԹԻՒՆ Արեւելեան պետութեանց
Սավօյ Օթէլի ճեմ, Պուրճ, Պէյրութ

ԵԼԵՒՄՏԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
Ա.ԻԱՆՒԻ ՊԱՑՄԱՆԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
ՕԺԻՏ
երաշխաւորեալ տոկոս 5½ %; Ասկէ զատ մասնակցութիւն ընկերութեան շահերուն։

ԿԱԼՈՒԱԾԱԿԱՆ ՃԻՒՂ
ՎԱՐԿԵՐՈՒ ԲԱՑՈՒՄ
կալուածի վրայ փոխառութիւնք վճարելի 10—15—20 տարիէն. որոշուած պայմանաժամէն առաջ ուզողը կրնայ վճարել։

ԸՆՏԱՆԻՔԻՆ ԱՍՏՂԸ ընկերութիւնը ներկայիս 75,000է աւելի անդամ ունի։ մինչև 1 Ապրիլ 1931 Ընտանիքին Աստղը 135 միլիոն փոխ տուած է, գրաւուց 500 միլիոնէ աւելի արժէք ունեցող անշարժ կալուածներու վրայ։

Ամեն թղթակցութիւն ուղղել՝ B, P. 821, Beyrouth

ՏՕՔԹ. ԳԷՈՐԳ ԿԵՐԿԵԶԵԱՆ

Վկայեալ Laurèat Ճարխին Interne եւ այժմ մնալով ՄԱՆԱԳԷՍ բժիշկ Ֆրանսական հիւանդոցի Ազգի, Ֆրէի, Կոնորդի, Հիւանդի և Գէնոի հիւանդութիւններու բաժնին։

Հիւանդ կ'ընդունի կէսօր մինչ ժամը 2—6
իր պնակին մէջ rue de Damas, No. 15
Հիւանդներ ուղղակի հիւանդանոց կ'ընդունուին իր կողմէ տուած տոմսի միայն։

Կը խնդրուի ձրի դարմանում, ամէն օր կէսօրէ առաջ մինչ ժամը 10—12, հիւանդանոցի դարմանատան մէջ։

ԳԱԲՐԻԷԼ Թ. ՔԷՐՉԵԱՆ
(ԵԼԵՔՏՐԱԿԱՆ ԿԱՅԱՆԱՏՈՒՆ)

Հիմնուած 1921 ին Գոյնբէր

Ինչ գիւտաւորեալի պայմաններով կր կատարեմ ամեն կարգի եղերգրական լոյսի գեղեցկութիւններ (Installation), թէկուս մասեր ալ ընեմ։

Վճարումս կ'ըսամնեմ ճաեւ բոլոր երեքգործերու ծորոգութիւններ։ Մասնաւոր ապասարկութիւն երեքգործերու մեջ։ Վճարուած Philips եւ Lux երեք. լամբերու եւ ամեն տեսակ երեքգործ պիտոյքներու։

Վճարումի դիւրութիւններ։

Հասցէ — Վ. Ուզուճեանի գրասեղ կից Պուրճ. B. P. 491

ՏՕՔԹ. Տ. Գ. ԼՈՒՍԱՐԱՐԵԱՆ
ՎԿԱՅԵԱԼ ՓԱՐԻԶԻ ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑՆԵՐԷՆ
8 ՓՈՂՈՑ ՆԱՀԱՊ—ՀԱՏՈՏ, ՀԻՒԱՆԴԱՆՈՑ ԱՍՊԱՒ

Երեսր տարիներու ընթացքին Փարիզի մեջիր ուսումը կատարելագործելէ եւ հիւանդանոցներու մեջ մեծ հմտութեան եւ երկար փորձառութիւններ սեսնելէ վերջ, վերադարձած է Պէյրութ եւ հաստատած իր սեփական դարմանատունը Նէճիպ-Հաեսաս փողոց թիւ 8։

Գիտական ամենավերջին մեթոտներով եւ երեքթերապեւտիով (Diatermo-therapie) ճերմիկ եւ ի մասնաւոր կանացց վճեերական, Ֆրանկախա, Նոր եւ հին ցաւ. մատիզութիւն, փրոսթաթի, սերմնամանի, միզամանի եւ անկարողութեան հիւանդութիւններ ու ցաւութիւններ։ Նմանապես կը դարմանէ արեան եւ ընդհ. ցաւութիւններ, ռումաթիզմ (Rhumatisam) մորթային հիւանդութիւններ, մաճիսակազոյն ճառագայթներով (Rayon ultra-violet)։ Մասնաւոր երեքթերակոծութեամբ (Electro-coagulation) կատարեալ դարմանում կոկորդ amygdaleի Hemoroideի։

Ընդ. ժամեր 8—12 եւ 2—8։ Կիրակի եւ ցօնական օրեր միայն կէսօր։

ՍԻՆԷՄԱ ԱԼՖՕՆՍ

Սկսած 4 Մայիսէն սկսեալ մինչեւ յառաջիկայ Հինգշաբթի կը ներկայացուի՝

LE FILS IMPROVISÉ

Նշանաւոր ֆիլմը որուն մէջ պիտի տեսնէք երիտասարդ ուսանողի մը զարմանալի արկածները ու սիրային դաւերը։

Ի ՆՊԱՍՏ ԱՂԵՏԵԱԼՆԵՐՈՒՆ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Պէյրութի հրկիզեալներուն ի նպաստ, հանգանակութեան մասնակցող Դամասկոսբնակ ազգային-ներու անուանացանկը։

	Ս. Դ.
Գէորգ Տէյիրմէնճեան	30
Զարուհի Արսլանեան	30
Թորոս Քէպէրճիկեան	10
Մեսրոպ Մեսրոպեան	20
Ոմն	11
Փանոս Եորղանճեան	17
Ղազարոզ Սօզանեան	25
Սարգիս Գուրնալեան	35
Գրիգոր Տ. Գէոյգեան	18
Սաժուէլ Պէրպէրեան	25
Տօքթ. Առաքել Պհատաիեան	100
Բարեպաշտ մը	25
Նազարէթ Զէքիլճեան	20
Ծարութիւն Հազիկճեան	25
Ծովէփ Մանասուեան	50
Արամ Թիւֆէնկճեան	15
Զօհրապ Մանուկեան	20
Վահան Մինասեան	25
Թադէոս Պաղտարլեան	50
Էլիանի Մխէյլէյ	25
Ոմն	50
Ոմն	12
Ղեւոնդ Գօյաճեան	25
Վահան Սէֆէրեան	25
Հաճի Վարդէ Տաղճեան	50
Կիրակոս Գեզճեան	25
Սաժուէլ Ասատուրեան	25
Խորէն Ճիլվէկեան	30
Ոմն	5
Գեարոս Աւագեան	50
Արշաւիր Գարաճեան	150
Ընդհ. Գումար	3686

Դամասկոսի օգնութեան խայի հանգանակութեան մասնակցողներու գանկին չորրնակութիւնը.

	Ս. Դ.
Նշան Քէչիչեան	25
Յակոբ Գուլումճեան	25
Յովհաննէս Գարսեւեան	50
Մարգար Սագեան	25
Եսայի Զօրպաճեան	100
Լեւոն Նուբարեանեան	200
Գարեգին Քօր Օղլանեան	10
Արամ Մայիսեան	50
Համբար Մակարեան	50
Յովհաննէս Թօրոսեան	50
Եսայի Ապաճեան	25
Փանոս Հայաճեան	50
Յարութիւն Գրիգճեան	25
Գրիգոր Ֆարաճեան	25
Հաճի Աստուր Գազանճեան	25
Սահակ Գալուստեան	25
Գէորգ Նորատիկեան	50
Կարապետ Գալթաքճեան	25
Համբար Զօրպաճեան	25
Դանիէլ Պէքճեարեան	50
Ոմն	50
Յակոբ Պըճիկեան	50
Յակոբ Նաճարեան	50
Պօղոս Պալըգճեան	25
Աւետիս Մինասեան	25
Աբրահամ Պօրանեան	25
Հաճի Տիգրան Իսկէնտէրեան	50
Փանոս Րշգեան	25
Նուբար Տատուքեան	25
Սարգիս Մարկոսեան	25
Միքայէլ Նորատիկեան	25
Պօղոս Մալխասեան	15
Յակոբ Դաշնակեան	30
Յովհան Թաթուլեան	20
Գաբրիէլ Աճառեան	25

(Շար.)

Մահճակա՞լի պէտք ունիս, եթէ ճաշակի տէր ես

Անպայմանպէտք է գնես Ֆինլանտական Ekvall վաճառանիշով տունկ զսպանակով, ծալլուող, Birch-tree առխաակէ չինուած եւ օրուան նորոյթը եղող յահճակալ մը։

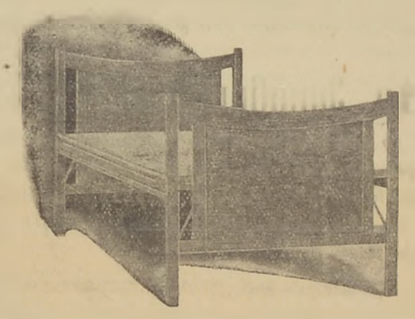

Գին՝ 8 եւ 8-50 Ս. Ո.

Վճարման դիւրութիւններ

Զոյգ յահճակալներ, վերջին ձայր չքեղ, extra-strong զսպանակով, ընկոյզէ լուացող յահճակալէ մը աւելի չքեղ Գին՝ 1650 ս. դ. վճարումի նոյն դիւրութիւններով։

Փոխրերու եւ մանուկներու համար օճեղ մահճակալներ, թեթեւ սպիտակ գոյնով, 8—850 ս. դ. վճարումի նոյն պայմաններով։

* * *

Մօտ օրէն կ'սասցուին նաեւ օտա ներկայացուի, սակուն, թեթեւ եւ ձայլուող Ekwall վաճառանիշով, տաե մէջ, ճաշասենի, սրճասենի, պատկերներու, օդափոխութեան համար զարծանդի եւ պիտոյքներու պատեներ Գին 125 եւ 150 ս. դ. մէկ հատ. Ekwall վաճառանիշով սպառ մը կրնայ գիմացել տասնուազ 25 տարի։

ԴԵՂՕՐԱՑԻՐ ՁԻՒՂ

Hidro-milkuderm: Ոսկերուղ եւ բնեւուղ ցաւեր կր բուժի՞ն, Ցիկին Օրիոյ, Պարոն, եւ հոտէն կը զգոտի՞ս, գէ՛, Hidro-milkudermը սպիտակ բեմէն քիչ մը եւ գործածէ զայն, օսքար մը եաք, բոլորը հասկ. մասաքար գաղրած է ու անմոխրած հոտը խոպան անհետացած պիտի ըլլայ։

Pommade Desitin&Poudre: Անվճ տան պէտք է ունենայ բիւր Desitin երեսի boutons այրուցքի, մորթի հիւանդութեանց յատկացեալ եւ ազդեցիկ Բօմատէ զոր կրնաք ունենալ։

Coricide parfait: Ոտիդ կոշտերուն (մասքր) կը տառապի՞ս, զոր ծածէ Coricide parfait եւ կոշտերը տրմատախ ըրեալ միակ եւ լաւագոյն դեղն է։

Dr. THILO & Co. Մարեալ ծանօթ է աշդէն ամէնուն, գործածելէդ ետք վաճառանիշը կրող, Chlorure d'Etyleը, serum glucoseը, Emetineը, Huile camphré եւ սովնական ներսի injectionներ որոնք յատկացեալ կերպով պատրաստուած են եւ ունին երկար տարիներու համբաւ մը ու ծանօթ են ամբողջ ասխարհին։

Աւելի տեղեկութեանց, գնումի եւ այլ վաճառառատութեանց համար դիմել՝

Սուրիոյ եւ Լիբանանի Ընդհ. Գործակալ ԵՐՈՒԱՆԴ ՔՂՇԻՇԵԱՆԻ
Գաղ—Իարիս 123 Rue des Postes, «l'Orient»ի կից B. P. 810 Beyrouth

տկուն չիևուածի, Վաճելուչ տեսք
Հնչուն եւ բնական ձայն
Ահա յատկանիշներ՝

ՈՐՈՆՅՄԱՎ ԿՐ ՁԱՏՈՐՈՇՈՒԻՆ

ԱՓՕԼԼՕ ՖՕՆՕՆԵՐԸ

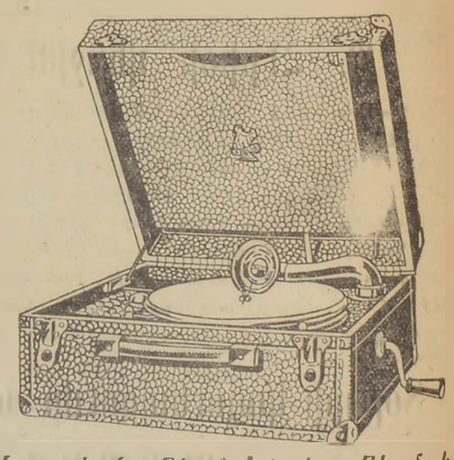

Հրապարակի վրայ գըտնել ոդ բոլոր մարքանեռու հետ կը մրցին Աբօլօ ֆոնօները։ Մանաւանդ վերջին նոր մօտէլները, որոնք հասած են արդէն, անգերազանցելի են իրենց տոկունութեամբ, վաելչութեամբ և ժատչելի գիններով։

APOLLO GRAMOPHONE Co. Ltd
(of London)
ԱՓՕԼԼՕ՝ ՖՕՆՕՆԵՐՈՒ ԹԱՓՈՒՈՐԸ !!!
Կատարեալ համոզում գոյացնելու համար անգամ մը այցելեցէք
MAISON APOLLO, Rue de la Poste, BEYROUTH
Փարոպիճ եւ ճօնսօլ ամէն ձեւի, անվիճելի ծրագ եւ առաւելութիւններ գիւրամատչելի գին, վճարումի դիւրութիւն։
Ընդհ. ներկայացուցիչ՝ Սիւրիոյ, Պաղեստինի, Անդրյորդանանի, Միջագետքի եւ Կիպրոսի.— ԳԱՒՐԳԷՆ ՍԻՆԱՆԵԱՆ
KOURKEN SINANIAN, Boite Postale 642, BEYROUTH (Syrie)

Ես ալ կատարելիք ապաշաւ մը ունիմ։

— Մենութեա՞ն... առանձնութեա՞ն մէջ, հարցուց Մօնզա երկչոտութեամբ մը։

— Այո, պարո՛ն, աղջիկդ իր ամուսնոյն պիտի յանձնեմ, և յետոյ այլեւրկի մէջ խեղճ Քրիստինի վրայ ա՛լ խօսք մը չպիտի լսուի։ Հանդիստ եղէ՛ք, ա՛լ սպասելիք երջանկութիւն մը չունիմ։ Կը յուսամ թէ իմ ապաստանարանս ամենուն համար նուիրական կը մնայ։

— Հօրս գերեզմանին նման նուիրական, ըսաւ Էրնէսթ։ Դուք, օրիորդ, տրքայական գաւազան մը կրելու համար ծնած էք։ Աշխարհի մէջ ձեզ նման ուրիշ կին մը չգտնուիր բնաւ։

— Սա՛ղ, բաւ Ամէտէ... տուր ինծի պէտք եղածը, ժամանակը կ'անցնի, ինծի ըսիր որ չատ քիչ պիտի տասնալիմ, Էրնէսթ, արդեօք երկար պիտի տեւէ՞։

— Քիչէն պիտի ննջես, և յետոյ...

— Կը հասկնամ... ալ չպիտի արթննամ... Պէտք է աճապարեմ ուրեմն։

Գրասեղանին առջև անցաւ, և հաստատ ձեռքով հետագայ տողերը գրեց։

«Կանչքիս այս պատահմունքներէն ետքը չեմ կրնար ապրիլ, չեմ կրնար դատաստանիս ելքին սպասել, դատաստան՝ որու անպատուութիւնը աղջկանս վրայ պիտի իյնայ։ Իմ մահուանս վրայ բնաւ մէկը ամբաստանուելէն տակ չիյնայ, կամովին է այս և անխուսափելի։ Երէկուան այս դղեակին մէջ տեղի ունեցած ոճիրին վրայ ոչ մէկը ամբաստանուի, Աստուծոյ առջեւ ելնելու միջոցին՝ հօրս մեծարելի գլխուն և աղջկանս գլխուն վրայ կ'երդնուիմ թէ տանս կամ ընտանիքիս բոլոր անձերը անպարտ են, թէ անոնցմէ և ոչ մէկը կնոջս մահուան վրայ տեղեկութիւն չունէր։ Կը փափաքիմ որ Լօ-

պէր տը Շամարանթ կոմսը Յալվի Մօնզայի ամուսինը ըլլայ, մարքիզուհիին ամենամեծ փափաքն էր ան, նաև իմ փափաքս ալ է։

«Կը փափաքիմ որ մինչև իր ամուսնանալը, աղջիկս իր ներկայ գաստիարակուհիին ձեռքին տակ մնայ, իմ բարեկամուհիս Տալանեի դքսուհիին հսկողութեան տակ։ Ատուծմէ և մարդոցմէ ներողութիւն կը խնդրեմ տուած գայթակղութեանս համար։ Կը փափաքիմ որ իմ օրինակս ծառայէ ամէն անոնց՝ որոնք ինձ նման պարտաւորութեան ճամբէն չեղելով կիրքերու ճամբուն մէջ կը մտնեն։ Նախախնամութիւնը երջանկութիւն բերող ամէն բաները չնորհած էր ինձ, իր գործը խորտակեցի ես, իր պարգեւները արհամարհեցի, իմ բոլոր սիրոյս և յարգանքիս արժանի կին մը երեսի վրայ Թողուցի, կին մը որ ամենափոքր կշտամբանքի մ'իսկ արժանի չէր։ Երանի՛ թէ երկինք ինծի Թողութիւն չնորհէ, ես երբէք ինքզինքիս չեմ կրնար Թողութիւն տալ։»

— Ահա՛, Քրիստին, գոհ եղա՛ր։ Ներէ որ կամքս ինծի գոհ ընող կնոջս կամքին հետ կը միացնեմ, ներէ՛ որ հոգիդ կը խորտակեմ։ Քեզմէ կասկածելուս համար գուցէ յանցաւոր ըլլամ, բայց...

— Բայց աւելի ևս ապահով ըլլալ կ'ուզէք, չարաչարեց Քրիստին ամենատխուր ժպիտով մը։ Ո՛հ, կը ներեմ ձեզ, գիտեմ թէ ի՛նչ կերպ կրնայ տառապիլ մարդուն սիրտը։ Ասկէ զատ ինծի Յալվին կը Թողուք, չնորհակալ եմ, արժանիքէս աւելի է այդ։

— Այժմ մնաս բարե՛ւ, Քրիստին, կը փափաքիմ առանձին մնալ, մնաս բարե՛ւ, քեզ սիրեցի այնպիսի սիրով մը՝ որու նմանը երբէք մարդ մը չպիտի սիրէ քեզ։ Ալ գիրար չպիտի տեսնենք։ Իմ վերջին վայրկեաններուս հրեշտակը եղար դուն, իյարու կեանքին վրայ ճակատագրաբար ներգործեցիր, մի միայն յան-